

Leszek Grabowski

**Detale krakowskich czynszówek i domów.
Wybrane drzwi i portale, klamki, okna
i obramienia, witraże i figury naścienne.
Część VII. Śródmieście, Piasek, Kazimierz
i Podgórze.**

Kraków 2018

Leszek Grabowski

**Detale krakowskich czynszówek i domów.
Wybrane drzwi i portale, klamki, okna
i obramienia, witraże i figury naścienne.
Część VII. Śródmieście, Piasek, Kazimierz
i Podgórze.**

Kraków 30.05.2018

**Na prawach rękopisu
© Copyright by Leszek Grabowski
Kraków 2018**

Spis Treści

0.	Wstęp	4 - 10
I.	Śródmieście	11 - 33
II.	Piasek	34 - 89
III.	Kazimierz	90 - 97
IV.	Podgórze	98-104
Załącznik.	Moje opracowania dostępne w zasobach Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej i Europeany oraz publikacje prasowe i audycje radiowe z moim udziałem	105-124

Fot. nr 1. Z Tappani Karkainenem, tłumaczem polskiej literatury na język fiński, podczas towarzyskiego spotkania „u Noworola” na kawie.

0. Wstęp

Część VII z cyklu: „Detale krakowskich czynszówek i domów. Wybrane drzwi i portale, klamki, okna i obramienia, witraże i figury naścienne”, to kolejny owoc moich częstych wypadów do zabytkowego Śródmieścia (rozdział I – fot. nr: 2-47) i na dawny Piasek (rozdział II - fot. nr: 48-159), dzielnice mego dzieciństwa i młodości. Nierzadko bywam też na terenie Kazimierza (rozdział III – fot. nr: 160-174) i Podgórze (rozdział IV – fot. nr: 175-189), a przy okazji spacerów i tu staram się też wychwycić jakieś ciekawe detale, które ostały w stanie oryginalnym bądź bliskim oryginałowi. Album ma więc charakter kalejdoskopu, a sam materiał fotograficzny zawsze jest nieco przypadkowy i wyrywkowy, można by rzec reporterski.

W albumach z tej serii staram się ukazywać ciekawsze przykłady drobnych wytworów rzemiosła artystycznego głównie galicyjskich czynszówek i gmachów użyteczności publicznej, a także domów o charakterze podmiejskim: drzwi i portale, klamki, okna i ich obramienia, witraże, malowidła naścienne, posadzki, stolarkę artystyczną, drobne przedmioty kultu religijnego, a nawet dawne witryny sklepowe. Te detale fasad bądź wewnątrz często umykają uwadze fachowców, a jeszcze częściej odpowiedzialnych za ich stan służbom miejskim bądź państwowym, jak np. osobie WKZ. Wiele wartościowych pod względem architektonicznym obiektów, szczególnie galicyjskich czynszówek i domów, nie jest wpisanych do rejestru zabytków, stąd ich detale często są dewastowane, niszczone bądź kradzione, więc warto je uwiecznić, bo taka powinna być postawa miłośnika historii i sztuki Krakowa oraz hobbysty okresu galicyjskiego. Staram się też zwracać uwagę i pokazywać nieczęste jeszcze, lecz warte upowszechniania pozytywne przykłady przywracanie remontowanym kamienicom nie tylko dawnych oryginałów, co da się również czynić np. z zamienianą z drewnianej na plastikową stolarką okienną, ale też ciekawej kolorystyki. Na przestrzeni ostatnich lat trzeba w tej materii odnotować wyraźny postęp, a pozytywnym przykładem jest choćby odnowa kamienic przy ulicy Studenckiej: 19, 23, 25 i 27.

W albumie w miarę szczegółowe opisy zamieszczam bezpośrednio pod zdjęciami, a poniżej odnotuję jedynie komentarze dotyczące wybranych obiektów, które moim zdaniem tego wymagają.

Na fasadzie kamienicy Hipolitów przy placu Mariackim 3 zostały odtworzone fragmenty dekoracji sgraffitowej, która w całości została uwieczniona na zdjęciu z początku XX wieku, ale w późniejszych czasach uległa zniszczeniu (fot. nr 11). Była to niezwykle trudna i skomplikowana operacja konserwatorska i dlatego ten fakt zasługuje na podkreślenie.

Wiele sobie zadano sobie trudu, by odnowić jednopiętrowy dom z ulicy Siennej 9, a przy tym zachować dawny jego klimat z połowy lat XIX wieku, gdy takie budynki z ośmiopolowymi oknami o cienkich, drewnianych szprosach i kwaterami otwieranymi na zewnątrz, dominowały w obrazie Krakowa. Budynku nie podwyższono ani nie spaskudzano go żadnymi dobudówkami, co jak na krakowskie warunki jest zjawiskiem nieczęstym, bo to przecież nie jest to jakiś szczególny zabytek i w podobnych przypadkach osoba decydująca o losach takich obiektów (WKZ) często nie widzi w nich "szczególnych wartości", jak choćby w przypadku kamieniczki z ulicy Librowszczyzna 3, która ma zostać wyburzona. Jeśli już jednak zadano sobie tyle trudu, to można było te okna, stanowiące dziś wyjątkowo rzadki przykład dawnej stolarki okiennej tego typu, zrekonstruować wiernie, bo czyż wielkim wysiłkiem finansowym czy technicznym byłoby pozostawienie uchylnych kwater (lufcików) w ich lewych skrzydłach, a konkretnie w drugich od dołu ich polach? Byłby to ewenement w skali Krakowa, a tak pozostaje niedosyt, bo gdzieś tu zabrakło zwykłej wrażliwości na detal (fot. nr 13-14).

Niezbyt udana moim zdaniem jest nowo wybudowana altana przy kawiarni Zalipianki, która po latach znów została otwarta przy ulicy Szewskiej 26. Czy nie można się tu było pokusić o odtworzenie dawnego klimatu Plant, w którym dominowały ciekawe obiekty drewniane o ażurowej stylistyce? A tak mamy konglomerat żelaza i szkła, który nijak nie pasuje do klasycystycznej bryły budynku (fot. nr 41).

Po latach walki został wreszcie uzupełniony detal na pomniku Grażyny i Litawora autorstwa Alfreda Dauna, który od lat 80. XIX wieku stoi we fragmencie Plant w sąsiedztwie ulicy Poselskiej, gdzie rękojeść miecza Grażyny została oderwana przez wandalów w roku 1989. Sam wielokrotnie zwracałem na to uwagę, również na antenie TVP Kraków i w końcu mamy pomnik kompletny, a nie groteskowy. Co ciekawe, że w międzyczasie postument ten przeszedł dwie renowacje, ale o uzupełnieniu tego detalu jakoś nikt nie pomyślał. Znowu brak wrażliwości na detal u odpowiedzialnych za ten stan rzeczy urzędników miejskich?

Przejdźmy ze Śródmieścia na Piasek.

Warto zwrócić uwagę na ścianę szczytową budynku TG Sokół od strony ulicy Wenecja, gdzie w jej zwieńczeniu znajduje się dekoracją sgraffitową autorstwa Fryderyka Lachnera, która powstała po jego przebudowie dokonanej przez Teodora Talowskiego w roku 1894. Dzieło to zostało niedawno odnowione i na tym przykładzie widać wyraźnie jak fatalnie na krakowskie zabytki oddziałuje zanieczyszczone powietrze.

Godna pokazowania i najwyższej pochwały jest jakość odnowy eklektycznej kamienicy własnej Sławomira Odrzywolskiego z ulicy Studenckiej 19, która powstała w roku 1885. Dekoracja sgraffitowa nad I piętrem była mocno zniszczona, a jednak konserwatorzy przykładowie ją odnowili i wyeksponowali. Trzeba jeszcze dodać, że kamienicy przywrócono też okna z dawnymi detalami. Tylko się cieszyć, że takie solidne podejście do prac rewaloryzacyjnych galicyjskich czynszówek coraz częściej widać na terenie Krakowa, choć ciągle nie jest to standard.

Kolejny przykład wzorcowej wręcz odnowy kamienicy w ciągu ulicy Studenckiej to czynszówka spod nr 23. Ta kamienica o cechach neorenesansowych powstała w latach 1886-87 wg projektu Sławomira Odrzywolskiego i Władysława Kaczmarskiego. I tutaj odtworzone zostały okna z dawnymi detalami, a cała fasada odzyskała dawną kolorystykę (fot. nr: 64-65).

Kamienica Zollów z ulicy Studenckiej 25 to niemy świadek fragmentu historii naszego miasta związany z rodem słynnych krakowskich prawników. Powstała w latach 1891-93 wg projektu Władysława Kaczmarskiego, który podobnie jak Sławomir Odrzywolski, inny znany krakowski architekt, miał tu swoją kamienicę pod nr 21. Miałem przyjemność, pospołu z towarzyszącą mi w przeglądzie Pani Ewą Karasińską, również miłośniczką Krakowa, być zaproszonym do jej zwiedzania na etapie remontu przez Pana Jana M. Krawczyka, syna udziałowca kamienicy, który pokazał nam wszystkie jej zakamarki i udzielił wszechstronnych informacji na temat inwestycji, za co jesteśmy mu bardzo wdzięczni.

Fot. nr 1a. Z Panią Ewą Karasińską przed drzwiami dawnego mieszkania prof. Andrzeja Zolla. 22.01.2018

Kamienica ta po sprzedaży jej przez rodzinę Zollów jest obecnie przebudowywana na apartamenty. I tu miła niespodzianka. Nie sprawdziły się doniesienia jakoby miało być do niej dobudowywane trzecie piętro, a jedynie zostało dodane do oficyny drugie skrzydło.

Nie wiem czy to symptom nowego spojrzenia przez niektórych współczesnych deweloperów na problematykę dziedzictwa kulturowego, ale w przypadku tej kamienicy jestem pełen podziwu dla inwestora za dążenie do zachowania bądź odtworzenia wszelkich dawnych detali: malowideł ściennych, posadzek, stolarki drzwiowej i okiennej, detali klatki schodowej, po szatę roślinną przylegającego od podwórka ogródka, z zabytkowych platanem na jego skraju (fot. nr: 66-85). I choć za sprawą dobudowy skrzydła oficyny zlikwidowane zostały dawne schody wewnętrzne i balkony, tak charakterystyczne dla galicyjskich czynszówek, to fragmenty te zostaną dostawione do istniejącego już skrzydła oficyny. Remont ma być zakończony w połowie roku i wtedy będzie można podziwiać efekty prac rekonstrukcyjnych, kiedy m.in. zostaną odnowione i zapewne częściowo zrekonstruowane malowidła naścienne sieni i klatki schodowej. Wiem, że nie jest to jedyna inwestycja mieszkaniowa z udziałem ojca naszego informatora na terenie Krakowa, więc należy się spodziewać, że pięknie i w miarę wiernie odtworzonych krakowskich czynszówek będzie przybywać. Oby to był stały trend

Kolejną, wręcz wzorcowo odnowioną fasadę czynszówki można oglądać przy ulicy Studenckiej pod nr 27 (fot. nr: 86-87). Kamienica ta powstała w latach 1894-95 wg projektu Władysława Kaczmarek. I w tej kamienicy w oknach odtworzone zostały dawne detale, a nad drzwiami wejściowymi urzeka odnowiony witraż z Matką Boską. Wiele na to wskazuje, że ten fragment ulicy Studenckiej o numerach 19-27, będący galerią autorską obu w/w wybitnych krakowskich architektów, niedługo będzie stanowił przykład właściwego spojrzenia na odnowę i rekonstrukcję czynszówek z końca XIX wieku.

Z wielkim sentymentem i wzruszeniem przekroczyłem znów progi mojej byłej "budy", dawnej SP nr 6 przy ulicy Szujskiego 2, gdzie nie byłem już prawie 50 lat, a więc od czasu zakończenia tu edukacji w czerwcu 1968 roku. Chciałbym w tym miejscu serdecznie podziękować Pani Ewie Karasińskiej, nauczycielce w tej szkole, za zaproszenie, a Dyrekcji oraz personelowi szkoły za okazaną mi życzliwość. Niezwykły to budynek, pełen dawnych detali, więc może warto wspomnieć kilka słów o jego historii, która po części jest zawarta na tablicach wklejonych w jego mury. Wg Władysława Bodnickiego budynek wybudował Antoni (Wojczyński) Wojczyński (1817-1878), właściciel sporej ilości gruntów i posesji w tej części Piasku. Jak pisze w/w publicysta w swej książce „Muzy na Krupniczej”, miał on manię budowania, szczególnie w latach 1865-72, kiedy powstało tu 10 różnych domów, m.in. jego willa z ogrodem przy ulicy Szujskiego 4 oraz kapliczka Matki Boskiej z dzieciątkiem autorstwa Franciszka Wyspiańskiego. Budowa, rozpoczęta w roku 1865, została zakończona w roku 1869. W pierwotnej wersji był to zapewne dom mieszkalny, który od strony ulicy Szujskiego (wówczas jeszcze nieistniejącej) miał być piętrowy, a od strony ulicy Krupniczej parterowy.

Na szkołę dom rozbudował już zapewne Władysław, syn Antoniego i działa tu ona nieprzerwanie od 1886, gdzie początkowo funkcjonowała szkoła dla chłopców im. św. Salomei (szczegółowa historia szkoły jest wyszczególniona na tablicy pamiątkowej, zamieszczonej w albumie – fot. nr 97). S.P. nr 6, moja "buda" w latach 1960-68, działała tu po wojnie do roku 1968, kiedy została wchłonięta przez SP nr 94 z naroża ulic: Kochanowskiego i Michałowskiego. Obecnie mieści się tutaj Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 1 im. Jana Matejki. Jak już wspomniałem powyżej w szkole zachowało się wiele oryginalnych detali, zapewne jeszcze z IV kwarty XIX wieku (fot. nr: 90-129), które starałem się wychwycić i opisać (opisy znajdują się bezpośrednio pod zdjęciami). Fasada budynku w stosunku do oryginału z lat 80-tych XIX wieku praktycznie nie uległa zmianie i na oryginalne jej detale warto zwracać uwagę podczas przechodzenia w jego sąsiedztwie.

Ostatnio została odnowiona dawna bursa księdza Mieczysława Kuznowicza w narożu ulic: Skarbowej 4 i Krupniczej 29, w tym również napis w jej zwieńczeniu oraz kopuła z dawną galerią widokową. Warto może przypomnieć, że w jej parterze, z wejściem od strony ulicy Skarbowej 4, gdzieś do końca lat 60 funkcjonował Teatr Rapsodyczny, którego dyrektorem był Mieczysław Kotlarczyk, a po jego dramatycznym rozwiązaniu przeniósł się tutaj Teatr Groteska, który poprzednio funkcjonował przy ulicy św. Jana 6. W zwieńczeniu budynku wreszcie jest dobrze widoczny i czytelny napis: „Związek Młodzieży Przemysłowej i Rękodzielniczej pod wezwaniem św. Stanisława Kostki” (fot. nr: 130-132). Sam gmach powstał pod koniec lat 20-tych XX wieku wg projektu Wacława Krzyżanowskiego.

Gastronomiczno-rozrywkowy „dziki zachód” zapanował na terenie dawnych Krakowskich Zakładów Tytoniowych z ulicy Dolnych Młynów 8-10, które w czasach III RP przejął zagraniczny inwestor hiszpański. Nowe lokale powstają tu jak grzyby po deszczu, ale nad ochroną detali dawnej architektury przemysłowej, bardzo w tym przypadku solidnej, praktycznie nikt tu nie sprawuje nadzoru i luźne przebudowy czy rozbudowy praktycznie już dawno wymknęły się spod jakiejkolwiek kontroli (fot. nr: 135-142). Jak ten teren i kompleks będą wyglądały za kilka lat i co tu w końcu powstanie trudno dziś przewidzieć. Każdy „dziki zachód” musi mieć swój kres, bo miejscowy PZP dla Piasku został w końcu uchwalony (o ile lat za późno!!!!).

Współcześnie spreparowane "cudo", czyli nadbudówka kamienicy z naroża ulic: Batorego 25 i Karmelickiej 37, które z pewnością zasługuje na „podium” w konkursie Archi-szopy, jest już gotowe (fot. nr 155). Jest to przykład cwaniactwa budowlanego do n-tej potęgi, bo obiekt przecież formalnie nie został niepodwyższony. Ta eklektyczna kamienica, która w oryginale prezentowała się całkiem okazale, powstała w latach 1870-75 wg projektu Maksymiliana Nitscha i z pewnością nie zasłużyła na takie zdegradowanie.

Porównując archiwalne zdjęcia zespołu budynków z ulicy Karmelickiej 66-66a z aktualnym ich wyglądem można odnieść wrażenie, że obiekt pod nr 66 został świadomie zniszczony. Dawne napisy znikły, zostało dobudowane piętro, a ukrywający je współczesny "pióropusz" nijak nie pasuje do dawnej bryły budynku (fot. nr: 156-157). A przecież jest to historyczny obiekt Zakładu Dla Sierot fundacji Piotra Michałowskiego, wybudowany w roku 1821. Na szczęście obok, pod nr 66A, w oryginale zachował się budynek dawnej oranżerii z roku 1848. A co ciekawe oba obiekty znajdują się w rejestrze zabytków, więc chyba ten "pióropusz" i zniszczona fasada (oryginał z roku 1929 poniżej) nabrały już "cech zabytkowych".

Fot. nr 1b. Zespół budynków z ulicy Karmelickiej 66-66a w oryginale z roku 1929.

Marzy mi się od dawna, by klasycystycznej kamienicy z naroża ulic: Augustańskiej 26/Węglowej 4, wybudowanej około roku 1826, przywrócić dawny wygląd, co wcale nie byłoby zadaniem zbyt skomplikowanym, bo jest to obiekt o nieskomplikowanej architekturze (fot. nr 160). Wstawienie oryginalnych okien, które stanowią przecież oczy kamienicy, nie byłoby trudne, bo jedno takie zachowało się w jej fasadzie do dzisiaj (fot. nr: 161). Nie wiem czy takich oryginalnych, drewnianych okien czterokwaterowych, o ośmiopolowych podziałach i cienkich szprosach, na dodatek otwieranych na zewnątrz, które dominowały w klasycystycznych kamienicach Krakowa w okolicach połowy XIX wieku, ostało się w naszym mieście więcej niż kilka.

Co ciekawe, że ten obiekt, choć jest wpisany do rejestru zabytków, poraża pstrokacizną swojej fasady, bo różnych typów okien o całkowicie przypadkowych podziałach jest tu kilka. Rewaloryzacja tej kamienicy pozwoliłaby przywrócić w tym fragmencie zabudowy specyficzny, dziewiętnastowieczny klimat Kazimierza, który znamy z archiwalnych fotografii.

Przejdźmy do Podgórza na ulicę Parkową, której zabudowa na styku z Placem Lasoty daje nam dobre wyobrażenie o wyglądzie Podgórza na początku XX wieku, kiedy było ona jeszcze niezależnym od Krakowa miastem. W tym czasie powstało tu m.in. kilka okazałych willi, w tym Julia i Mira.

Parterowy dom podmiejski z ulicy Parkowej 2 jeszcze stosunkowo niedawno posiadał w swej fasadzie oryginalne, czterokwaterowe okna, ale to już niestety przeszłość. Dziś zachowały się one jeszcze w jego tylnej części i można je dostrzec od strony Parku Bednarskiego (fot. nr 181-182). Takie detale decydują o uroku dawnych domów i ich zachowanie staje się nakazem chwili.

Ganki wewnętrzne były nieodłącznym elementem galicyjskich czynszówek. Dziś te detale architektoniczne zwykle się lekceważy i często niszczy, choć ich elementy, np. balaski, z reguły były toczone w drewnie. Przykład solidnie odnowionego ganku można dostrzec w tylnej części kamienicy z ulicy Parkowej 4, który też jest dobrze widoczny w ujęciu z Parku Bednarskiego (fot. nr: 179-180).

O szybką pomoc woła ciekawa pod względem architektonicznym kamienica z ulicy Józefińskiej 23, która niestety nie figuruje w rejestrze zabytków. Powstała ona około roku 1912 wg projektu Nachema Kopalda, mało znanego architekta. Musi szokować uszkodzona dekoracja (fryz) w zwieńczeniu jej fasady, która z roku na rok ulega coraz większej degradacji i niełatwo będzie ją odtworzyć, a jest to niespotykany w Krakowie detal. Również stan samej kamienicy, bardzo oryginalnej, nie może zachwycać. W tympanonie zachowały się dwa oryginalne okna, bo pozostałe są już zupełnie przypadkowe (fot. nr: 175-176).

Mam skromną nadzieję, że moje hobbystyczne opracowania z tej serii pomogą uwrażliwić zwykłych mieszkańców Krakowa na często niezauważane piękno, które na co dzień znajduje się w zasięgu wzroku, a także w jakiś sposób wpłyną na zmianę mentalności współczesnych inwestorów i sposób prowadzenia przez nich remontów i przebudów. Zapraszam do przejrzania poniższego zbioru, jak i innych, licznych moich opracowań, które są dostępne w zasobach MBC (patrz załącznik na końcu opracowania).

I. Śródmieście

Fot. nr 2 (2-4). Dawny Arsenał Królewski z ulicy Grodzkiej 64, przebudowany w roku 1927 i jego detale. Do niedawna mieścił się tutaj Instytut Geografii UJ.

Fot. nr 3 (3-4). Oryginalny portal po dawnym arsenale, którego początki sięgają połowy XV wieku. W roku 1643 został on gruntownie przebudowany przez króla Władysława IV, po którym pozostała też nazwa – arsenał Władysława IV.

Fot. nr 4. Inskrypcja w zwieńczeniu portalu.

Fot. nr 5. Kościół Dominikanów w ujęciu z ulicy Grodzkiej. Nad wejściem do dawnego sklepu kolonialnego Antoniego Suskiego zachował się dawny szylt.

Fot. nr 6. Bogata w detale sień Szarej Kamienicy w Rynku Głównym 6. (12.01.2018)

Fot. nr 7. Szyld dawnej kawiarni Noworolskiego w Sukiennicach.

Fot. nr 8. Współczesna egzotyka Rynku, a może tylko przesadny blichtr?

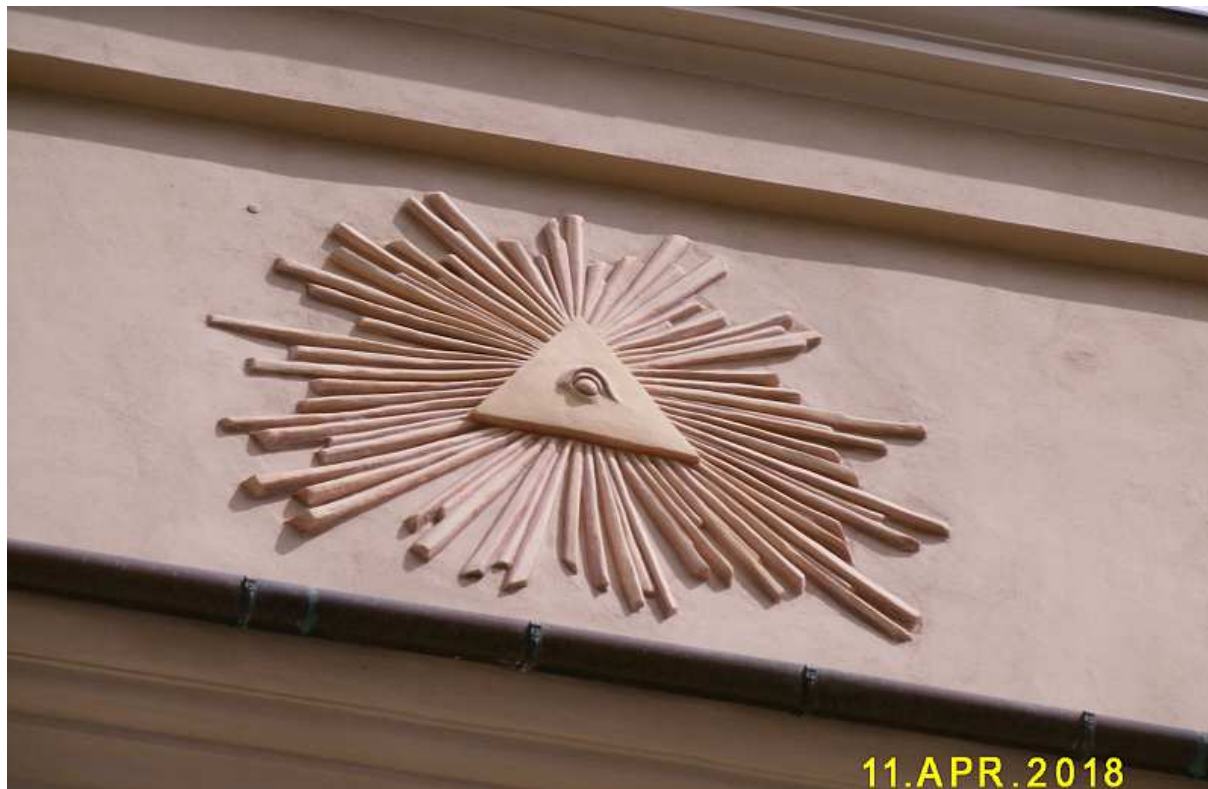
Fot. nr 9 (9-12). Kamienica Hipolitów przy Placu Mariackim 3 i jej detale.

Fot. nr 10. Portal drzwi wejściowych do oddziału MHK.

Fot. nr 11. Zrekonstruowany fragment dekoracji sgraffitowej.

Fot. nr 12. Oko opatrności, jedno z kilku istniejących na fasadach miejskich kamienic.

Fot. nr 13 (13-14). Odnowiony dom z ulicy Siennej 9. I choć okna są bliskie dawnemu oryginałowi, to jednak uchylnego lufcika w trzecim polu od dołu lewych kwater już nie ma.

Fot. nr 14. Gdyby jeszcze został tu odtworzony lufcik, czyli uchylna pojedyncza kwatera, mielibyśmy detal oryginalny, bo okno to jest ośmiopolowe, o cienkich, drewnianych szprosach, na dodatek otwierane na zewnątrz. Czemu dokonano takiej redukcji?

Fot. nr 15. Brama wjazdowa do dawnych jatek poddomikańskich na końcu ulicy Siennej (nr 17). (12.01.2018)

Fot. nr 16. Oryginalne, ośmiopolowe okno, które zachowało się na parterze kamienicy z naroża ulic: św. Tomasza 35 i św. Krzyża 15, charakterystyczne dla klasycystycznej zabudowy z połowy XIX wieku. Takich oryginałów pozostało w Krakowie ledwie kilka.

Fot. nr 17 (17-18). Świeżo odnowiona kamienica z ulicy Floriańskiej 17.

Fot. nr 18. Godło kamienicy w jej tympanonie.

Fot. nr 19. Zabytkowy, bo pochodzący z początku XIX wieku ołtarzyk w przejściu pod Bramą Floriańską, a w nim kopia obrazu Matki Boskiej Piaskowej. (04.12.2017)

Fot. nr 20 (20-21). Kamienica w Ryнку Głównym 41, w której narożu, na parterze, funkcjonował kiedyś zakład fotograficzny mistrza Ignacego Kriegera, potem prowadzony przez jego dzieci: Amalię i Natana.

Fot. nr 21. Wspomnienie MISTRZA Ignacego na ścianie budynku.

Fot. nr 22 (22-30). Kamienica Pod Gruszką i jej detale.

Fot. nr 23. Tablica informująca o historii kamienicy.

Fot. nr 24. Wspomnienie dawnych jej mieszkańców.

Fot. nr 25 (25-26). Historyczna apteka Pod Złotym Tygrysem w parterze kamienicy.

Fot. nr 26.

Fot. nr 27. Portal od strony ulicy Szczepańskiej.

Fot. nr 28 (28-30). Sala Baltazara Fontany na I piętrze kamienicy i jej cenne detale.
(21.12.2017)

Fot. nr 29. Dekoracja stiukowa. (21.12.2017)

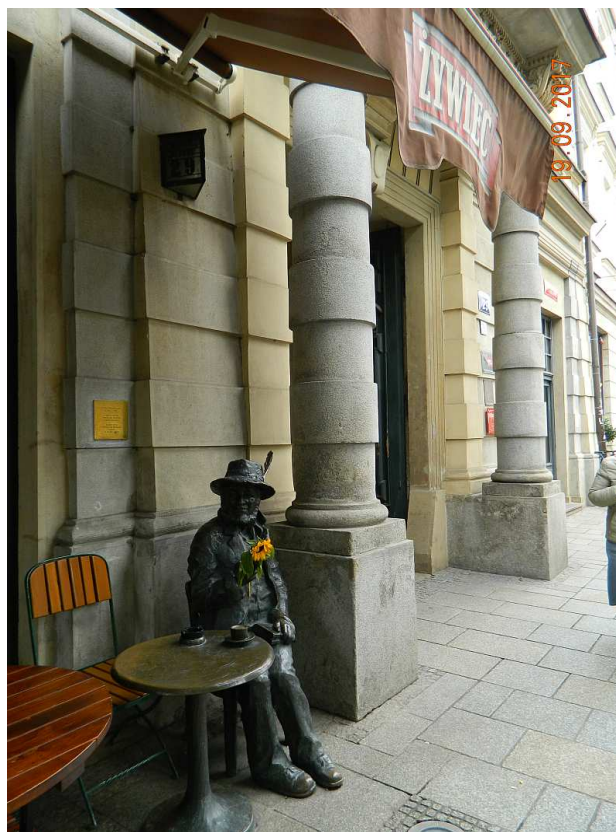
Fot. nr 30. Malowidła naścienne. (21.12.2017)

Fot. nr 31. Pełne secesyjnego uroku drzwi wejściowe do dawnej kamienicy Jana Wolnego przy Placu Szczepańskim 2.

Fot. nr 32. Sklep Biedronki w dawnym lokalu delikatesów Antoniego Hawelki w Rynku Głównym 34. Na całe szczęście zabytkowy wystrój wnętrza został zachowany.

Fot. nr 33. Przyrynkowa ławeczka Piotra Skrzyneckiego przed kamienicą przy Rynku Głównym 29.

Fot. nr 34. Witryna zakładu zegarmistrzowskiego Płonki z ulicy Szewskiej 12. Zachowała się w stanie bliskim oryginałowi, ale zabytkowe wnętrze zostało w całości wyprute.

Fot. nr 35. Wejście znanego w czasach PRL Baru Smakosz przy ul. Szewskiej 16. Nad wejściem obraz Matki Boskiej i stąd jego zawyczajowa nazwa: knajpa „pod figurką”.

Fot. nr 36 (36-38). Kamienica z ulicy Szewskiej 23 i fragmenty dawnego wystroju sieni.

Fot. nr 37.

Fot. nr 38.

Fot. nr 39 (39-41). Kamieniczka z naroża Plant i ulicy Szewskiej (nr 26), gdzie po latach marazmu znów swoje podwoje otworzyła kawiarnia „U Zalipianek”.
Fot. nr: 39-40. Stan na etapie długotrwałego zamknięcia lokalu.

Fot. nr 40.

Fot. nr 41. Dobudowana altana, która nie może zachwycić swym wyglądem. Obecny właścicielem lokalu jest Ewa Wachowicz.

Fot. nr 42 (42-43). Popularny okrągłak gastronomiczny, kiedyś zwany „Kajtkiem”, usytuowany na Plantach w sąsiedztwie ulicy Szewskiej.

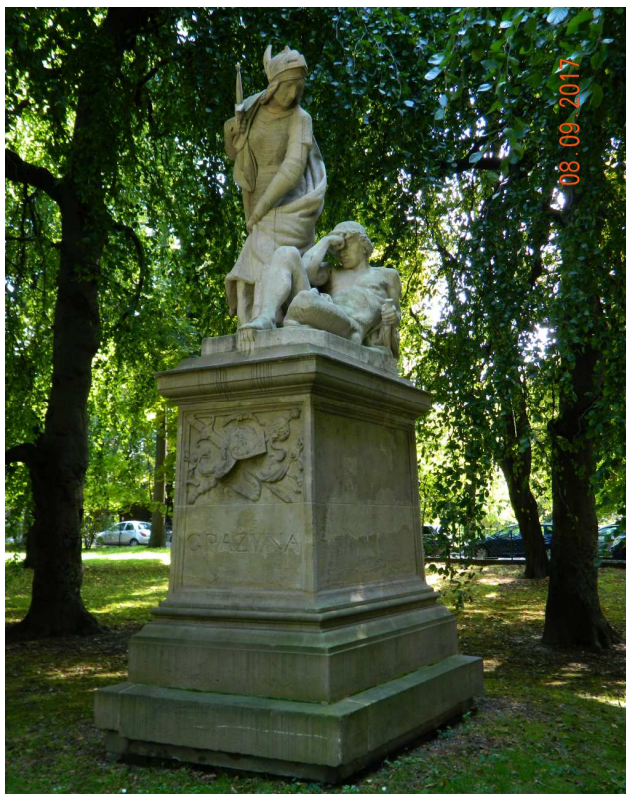
Fot. nr 43.

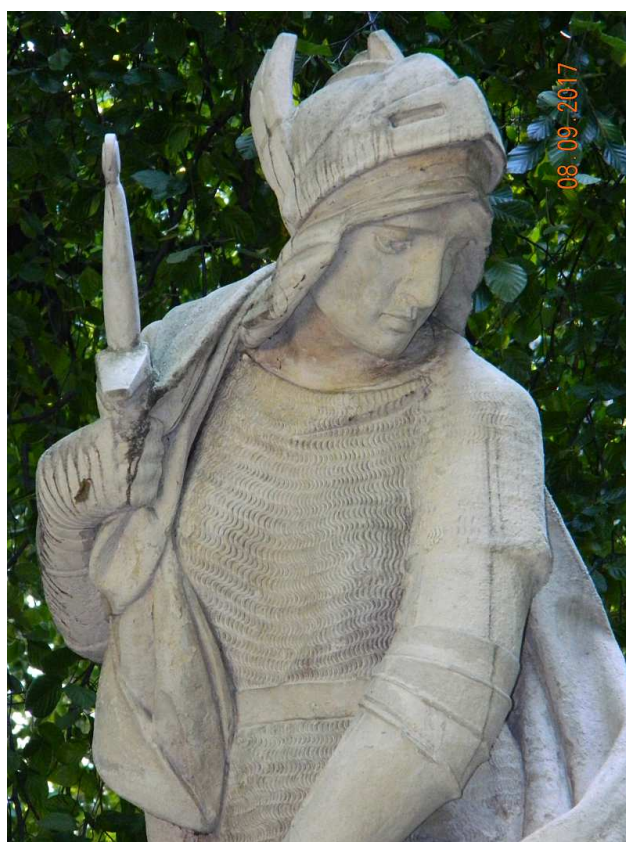
Fot. nr 44 (44-47). Pomnik Grażyny i Litawora autorstwa Alfreda Dauna na krakowskich Plantach. Fot. nr: 44-45 - stan po odnowie, ale miecz Grażyny jeszcze bez rękojeści.

Fot. nr 45. Ewidentna niedoróbka przy konserwacji pomnika. I trzeba było stoczyć batalię, by ten element został dorobiony, w czym mam swój skromny udział.

Fot. nr 46 (46-47). Stan ze zrekonstruowaną rękojeścią miecza Grażyny, na co trzeba było czekać od roku 1989 po rok 2017.

Fot. nr 47.

II. Piasek

Fot. nr 48 (48-49). Szczytowa ściana TG Sokół w kształcie po przebudowie dokonanej przez Teodora Talowskiego w roku 1894. W zwieńczeniu dekoracja sgraffitowa autorstwa Fryderyka Lachnera.

Fot. nr 49.

Fot. nr 50 (50-52). Kamienica spod nr 11 i jej detale. Powstała w roku 1905 wg projektu Beniamina Torbe.

Fot. nr 51 (51-52). Próba odtworzenia dawnych drzwi i ich zwieńczenia w postaci witrażu.

Fot. nr 52.

Fot. nr 53 (53-55). Niemal bliźniacza kamienica spod nr 9 z lat 1903-1906. Autorem jej projektu był również Benjamin Torbe.

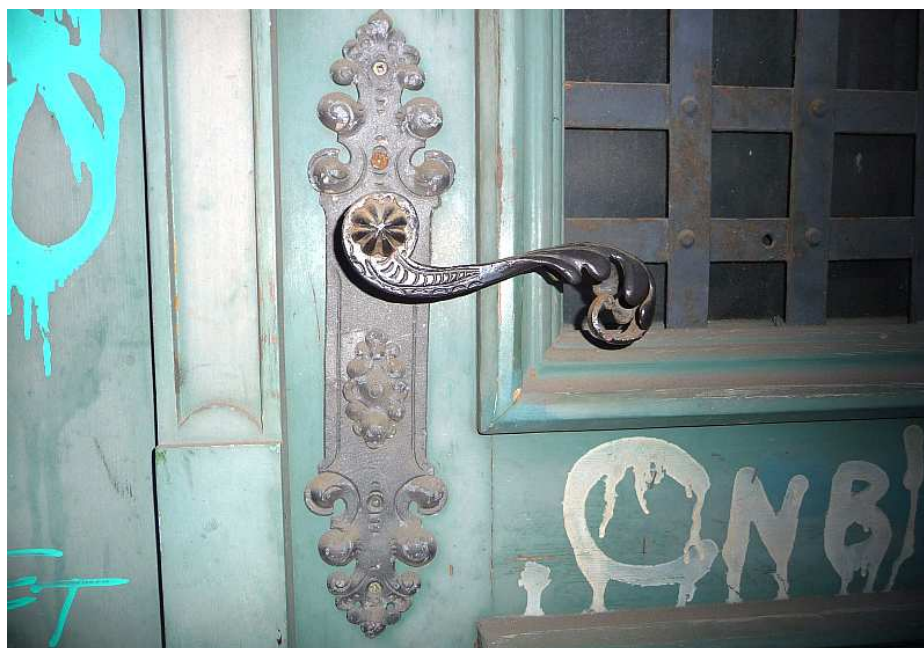
Fot. nr 54 (54-55). Drzwi i ich detale.

Fot. nr 55.

Fot. nr 56 (56-61). Detale parteru dawnej Szkoły Handlowej z naroża ulic: Straszewskiego 29 i Kapucyńskiej 2/4. (07.02.2018)

Fot. nr 57. Oryginalna klamka w drzwiach od strony ulicy Straszewskiego. (07.02.2018)

Fot. nr 58 (58-59). Secesyjne drzwi wejściowe w narożu gmachu i ich klamka.
(07.02.2018)

Fot. nr 59. (07.02.2018)

Fot. nr 60 (60-61). Drzwi od strony ulicy Kapucyńskiej 4 i ich klamka. (07.02.2018)

Fot. nr 61. (07.02.2018)

Fot. nr 62 (62-63). Odnowiona fasada kamienicy własnej Sławomira Odrzywolskiego z ulicy Studenckiej 19, gdzie uwagę przyciąga dekoracja sgraffitowa. (12.01.2018)

Fot. nr 63. Portal i drzwi kamienicy. Można uznać odnowę tego budynku za wzorcową, bo odtworzono tu również dawne detale okienne (12.01.2018)

Fot. nr 64 (64-65). Równie wzorcowo odnowiona kamienica z ulicy Studenckiej 23. (22.01.2018)

Fot. nr 65. Musi cieszyć, że przy wymianie okien zachowano dawne detale. (22.01.2018)

Fot. nr 66 (66-85). Kamienica Zollów z ulicy Studenckiej 25 i jej detale. Fotografie na etapie remontu. (12.01.2018)

Fot. nr 67. Fasada kamienicy, gdzie w całości zostaną odtworzone dawne okna. Część z ich (na drugim piętrze) już zostało wymienionych. (22.01.2018)

Fot. nr 68. (12.01.2018)

Fot. nr 69. Skrzydło drzwi wejściowych. (22.01.2018)

Fot. nr 70(70-72). Sień kamienicy i malowidła pompejańskie na jej suficie. (22.01.2018)

Fot. nr 71. (22.01.2018)

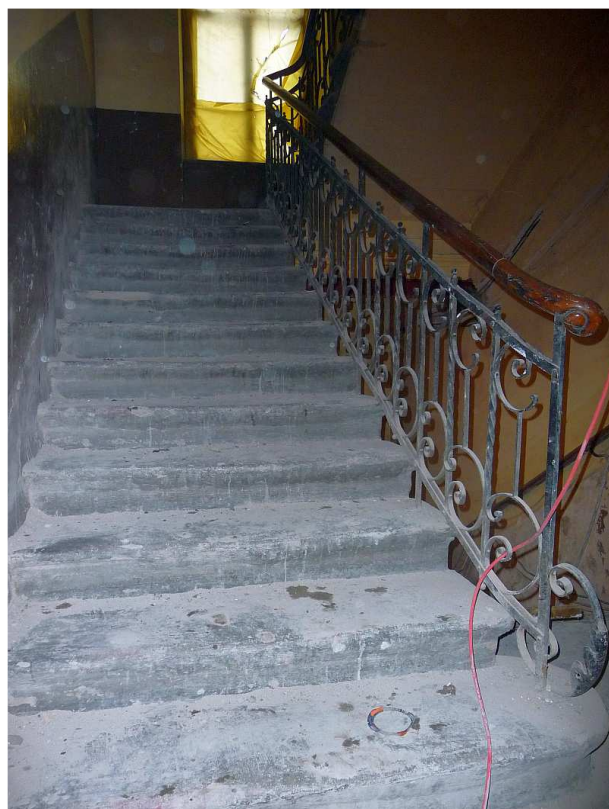
Fot. nr 72. Niemało pracy czeka konserwatora zabytków. (22.01.2018)

Fot. nr 73 (73-74). Remont sufitu parteru, gdzie zostanie przywrócony jego pierwotny wygląd znany z archiwalnych fotografii (patrz poniżej). (22.01.2018)

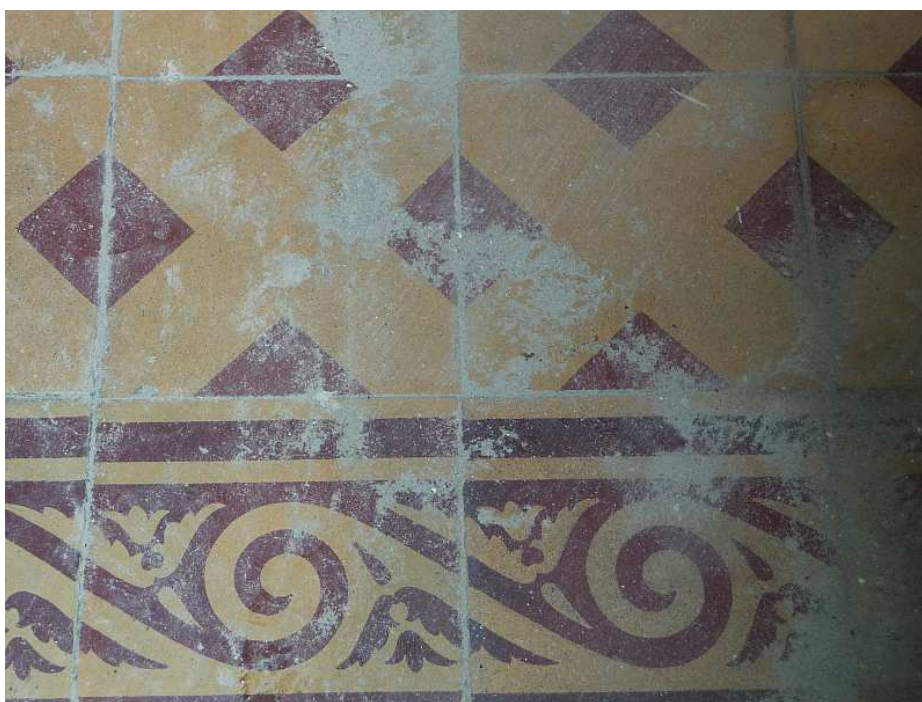
Fot. nr 74. Wygląd sufitu na etapie sprzed remontu - fot. udostępniona przez J. Krawczyka, przedstawiciela inwestora. (22.01.2018)

Fot. nr 75 (75-76). Schody klatki schodowej i ich detale. (22.01.2018)

Fot. nr 76. Metalowa balustrada. (22.01.2018)

Fot. nr 77. Płytki posadzkowe na półpiętrze kamienicy. (22.01.2018)

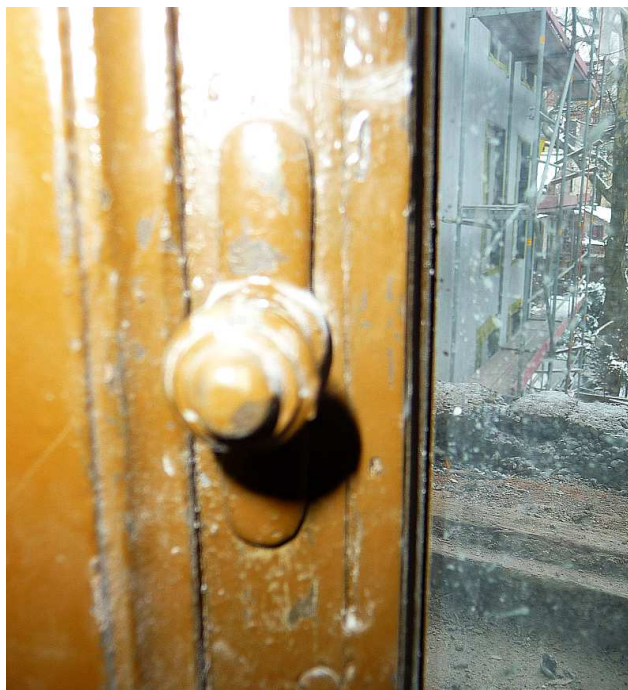
Fot. nr 78. Zachowany fragment malowideł sufitowych na klatce schodowej.
(22.01.2018)

Fot. nr 79 (79-81). Oryginalne okno klatki schodowej i jego niecodzienne dziś detale.
(22.01.2018)

Fot. nr 80. Zaczep zabezpieczający przed zamykaniem otwartej kwatery. (22.01.2018)

Fot. nr 81. Ręczny uchwyt do zamykanie okna. (22.01.2018)

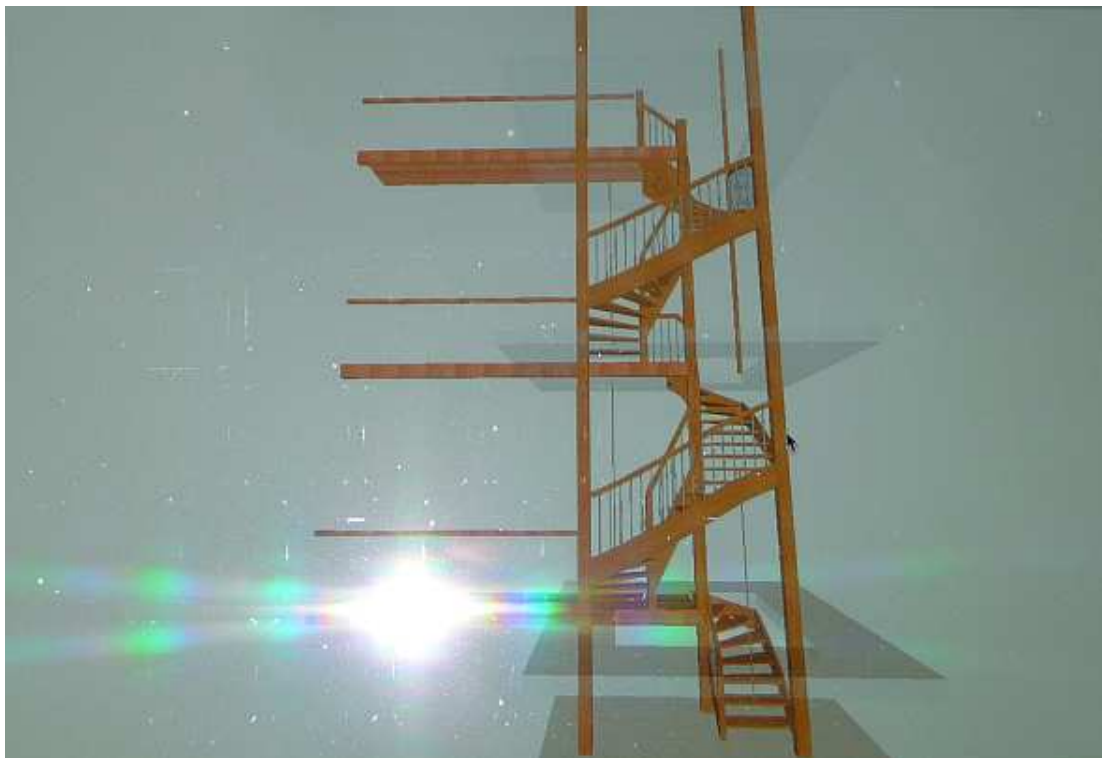
Fot. nr 82. Zabezpieczone odrzwia drzwi wejściowych do dawnego mieszkania prof. Andrzeja Zolla na pierwszym piętrze kamienicy. (22.01.2018)

Fot. nr 83. Ogród międzyblokowy na podwórku kamienicy. W tle kamienica Mehoferów z ulicy Krupniczej 26. (22.01.2018)

Fot. nr 84 (84-85). Stan tylnej części kamienicy sprzed remontu; z prawej zdemontowane schody „kuchenne” i ganki wewnętrzne – fot. udostępniona przez Pana Jana Krawczyka. (22.01.2018)

Fot. nr 85. Projekt odtworzenia schodów oficyny na istniejącej już ścianie oficyny, wszak w starym miejscu zostało dobudowane nowe skrzydło - fot. J. Krawczyka. (22.01.2018)

Fot. nr 86 (86-87). Niedawno odnowiona kamienica z ulicy Studenckiej 27. (22.01.2018)

Fot. nr 87. Detale portalu i drzwi wejściowych, a w zwieńczeniu witraż. (22.01.2018)

Fot. nr 88 (88-89). Drzwi i sień kamienicy Pod Matką Boską z ulicy Krupniczej 5.

Fot. nr 89. Zachowana dawna kostka brukowa oraz mozaikowe drzwi wewnętrzne.

Fot. nr 90 (90-129). Budynek dawnej powszechnej z ulicy Szujskiego 2 i jego detale. W pierwotniej, niższej wersji front był jednopiętrowy, a fragment od ulicy Krupniczej parterowy. Powstał w tym miejscu w latach 1864-68 wg projektu Józefa Ochmańskiego. Podwyższenie budynku do celów szkolnych nastąpiło ok. roku 1885. Po II wojnie światowej do roku 1968 działała tu SP nr 6. Historia szkoły na tablicy – patrz fot. nr 32.

Fot. nr 91. Tympanon w zwieńczeniu budynku od strony ulicy Krupniczej. (05.02.2018)

Fot. nr 92. Współczesna fasada budynku szkolnego. (05.02.2018)

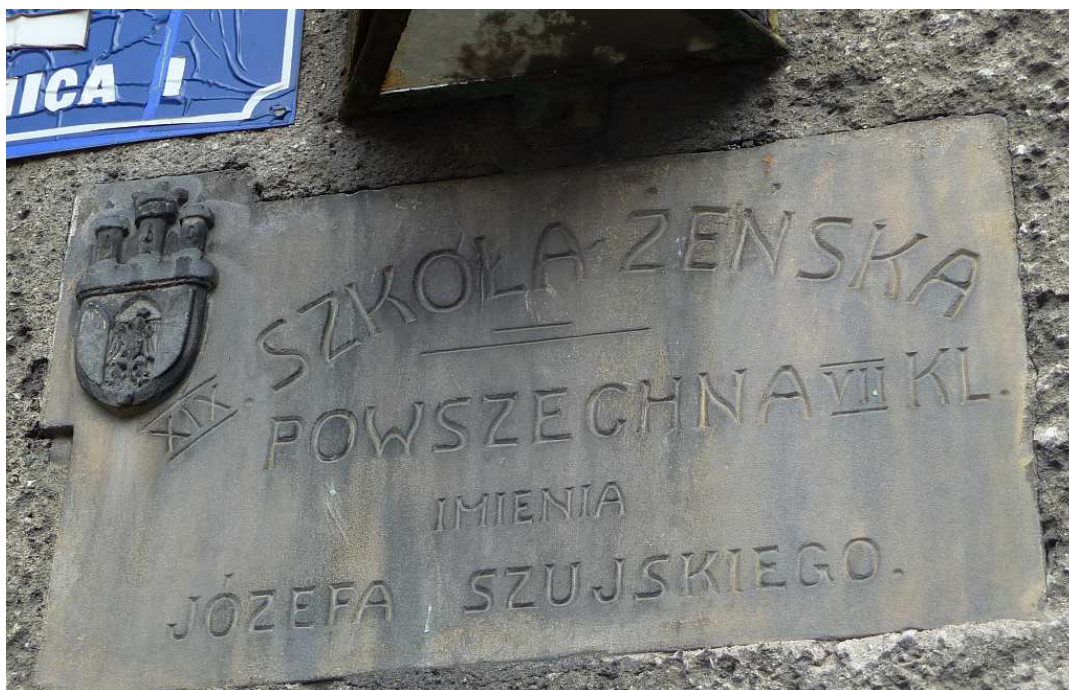
Fot. nr 93 (93-97). Tablice wmurowane w ściany budynku. Tu dawny numer ewidencyjny posesji na ścianie od strony ulicy Krupniczej. (05.02.2018)

Fot. nr 94. Tablica z fasady budynku od strony ulicy Szujskiego. (05.02.2018)

Fot. nr 95. Drzwi wejściowe do budynku szkolnego. Jeszcze do niedawna była w nich oryginalna klamka. (05.02.2018)

Fot. nr 96. Tablica przy wejściu szkoły. (05.02.2018)

Fot. nr 97. Tablica z historią szkoły, usytuowana w lewej części fasady. Została ona ufundowana przez grupę jej absolwentów w roku 2008. (05.02.2018)

Fot. nr 98 (98-100). Mozaikowe drzwi wewnętrzne wiodące od wejścia do parterowego korytarza oraz ich mozaikowe detale. (05.02.2018)

Fot. nr 99. Zwieńczenie drzwi. (05.02.2018)

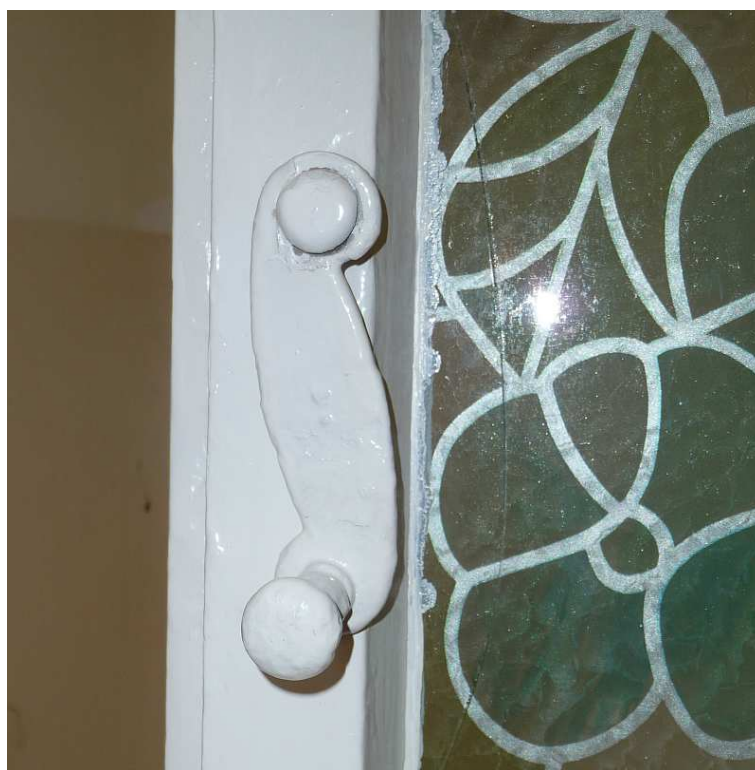
Fot. nr 100. Lewa kwatera. (05.02.2018)

Fot. nr 101. Fragment korytarza w początkowym fragmencie parteru. (05.02.2018)

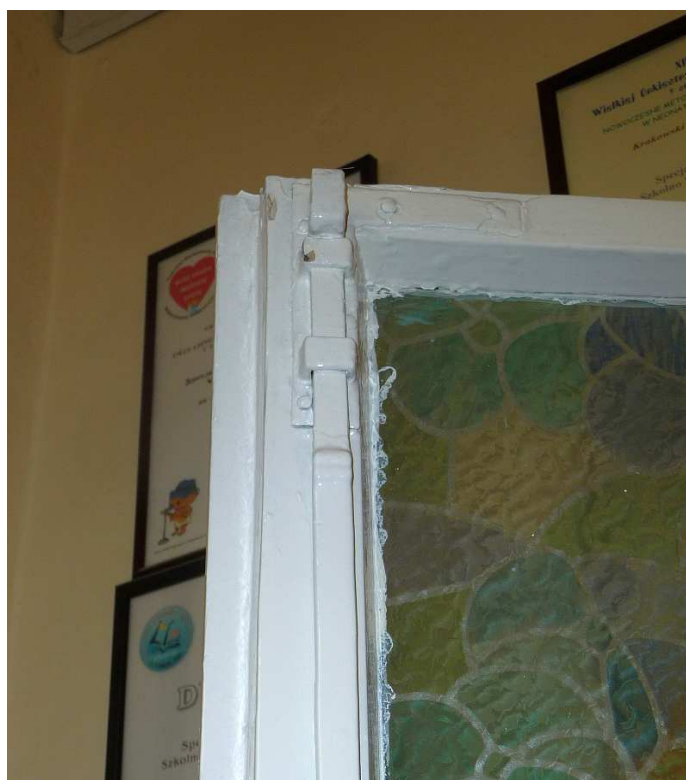
Fot. nr 102 (102-105). Okno dawnej biblioteki pośrodku korytarz parteru i jego oryginalne detale. (05.02.2018)

Fot. nr 103. Zaczep okienny dolnej kwatery lewego skrzydła, służący do zamykania go od wewnątrz. (5.02.2018)

Fot. nr 104. Zasuwa ręczna w dolnym skrzydle lewej kwatery. (05.02.2018)

Fot. nr 105. Zasuwa okienna górna w dolnym skrzydle lewej kwatery. (05.02.2018)

Fot. nr 106 (106-107). Solidne odrzwia i oryginalne drzwi wejściowe do sali na parterze północnego skrzydła budynku. (05.02.2018)

Fot. nr 107. Pianino, które pamiętam jeszcze z czasów SP nr 6. (05.02.2018)

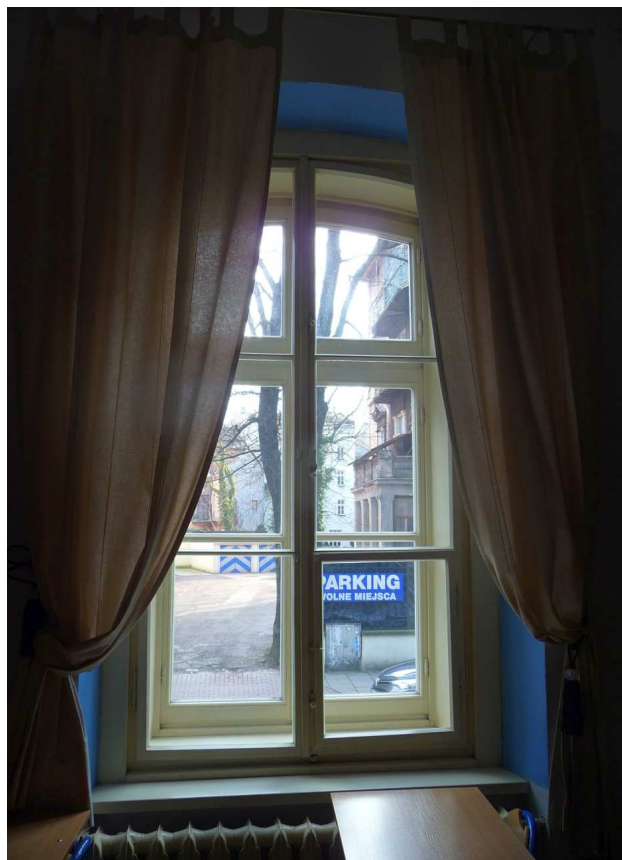
Fot. nr 108. Skrajny fragment parteru z wejściem do bocznej odnogi korytarza.
(05.02.2018)

Fot. nr 109. Mozaikowe drzwi wejściowe do pomieszczenia w skrajnej części korytarza parteru, gdzie w czasach SP nr 6 znajdowała się świetlica. (05.02.2018)

Fot. nr 110 (110-112). Wejście do sali na parterze budynku od strony ulicy Krupniczej i jej detale. Tu masywne drzwi wejściowe, które przetrwały burzę dziejowe. (05.02.2018)

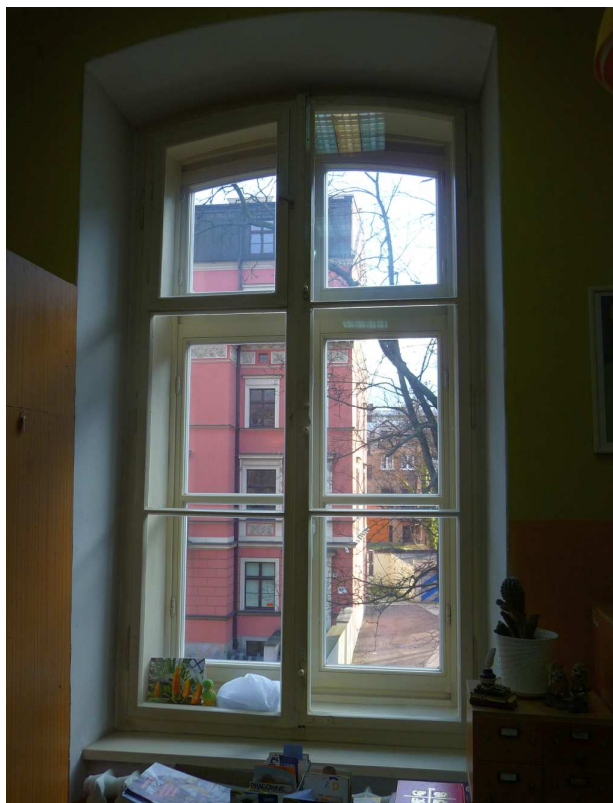
Fot. nr 111 (111-112). Oryginalne okno sali parteru i jego detale. (05.02.2018)

Fot. nr 112. Uchylny lufcik dolnego fragmentu prawego skrzydła. (05.02.2018)

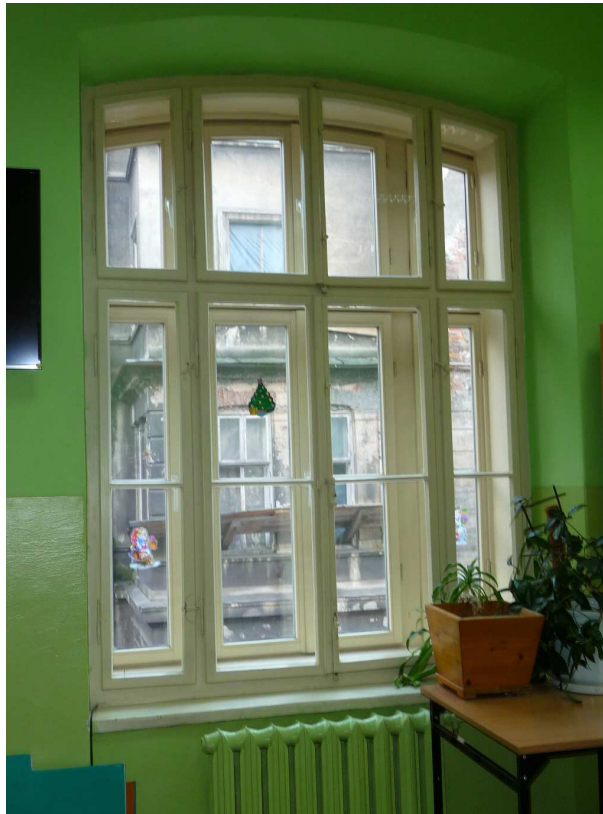
Fot. nr 113. Mozaikowe drzwi wejściowe do dawnego gabinetu dyrektora SP nr 6 w skrajnej części korytarza I piętra. (05.02.2018)

Fot. nr 114 (114-115). Oryginalne okno sali I piętra wychodzącej na ulicę Krupniczą.
(05.02.2018)

Fot. nr 115. Uchylny lufcik w górnym fragmencie lewego skrzydła okna. (05.02.2018)

Fot. nr 116. Oryginalne okna sali narożnej I piętra. Wszystkie okna pomieszczeń szkolnych nadal są drewniane. (05.02.2018)

Fot. nr 117. Piec kaflowy w sali narożnej na I piętrze. Takie właśnie piece ogrzewały kiedyś sale lekcyjne, więc przy mrozach zdarzały się przerwy w nauce. (05.02.2018)

Fot. nr 118. Skrzypiące jak dawnie schody klatki schodowej. (05.02.2018)

Fot. nr 119 (119-121). Detale pomieszczenia na II piętrze budynku, gdzie w czasach funkcjonowania SP nr 6 mieszkał woźny Bolesław Czajkowski i jego rodzina.
Dziś jest tu sala lekcyjna. (05.02.2018)

Fot. nr 120 (120-121). Oryginalne okna sali. (05.02.2018)

Fot. nr 121. Dwa okna od strony ulicy Szujskiego. (05.02.2018)

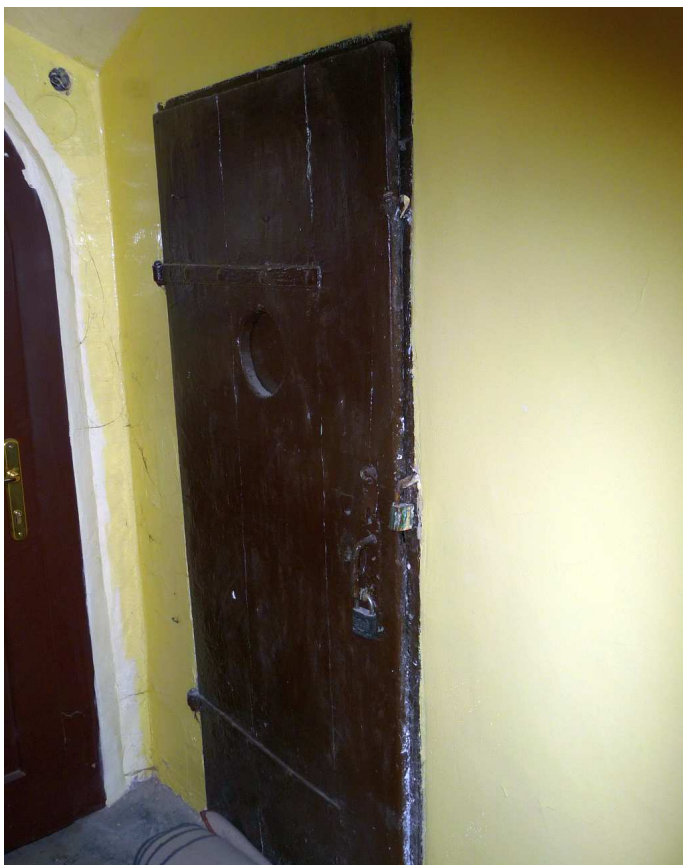
Fot. nr 122. Podwórkę szkolną, dziś już wybrukowaną, kiedyś szutrową. (12.01.2018)

Fot. nr 123 (123-124). Drzwi wejściowe na teren podwórka. (05.02.2018)

Fot. nr 124. (05.02.2018)

Fot. nr 125. Drzwi pomieszczenia gospodarczego w przyziemiu gmachu. (05.02.2018)

Fot. nr 126. Drzwiczki do dawnego pionu wentylacyjnego w przyziemiu budynku.
(05.02.2018)

Fot. nr 127 (127-128). Tablica na ścianie podwórka, zlokalizowana nad wejściem do obecnej szkolnej siłowni, kiedyś mieszkania Pani Frani, legendarnej woźnej dawnej SP nr 6. (12.01.2018)

Fot. nr 128. (12.01.2018)

Fot. nr 129. Dawne drzwi kuchenne w suterenie budynku. (05.02.2018)

Fot. nr 130(130-132). Fragment ulicy Krupniczej w ujęciu z wylotu ulicy Dolnych Młynów.

Fot. nr 131 (131-132). Świeżo odnowiony budynek dawnej bursy księdza Kuznowicza.
(12.01.2018)

Fot. nr 132. W pełni czytelny dziś napis w zwieńczeniu budynku. (12.01.2018)

Fot. nr 133 (133-134). Przykład niszczenia pierwotnego wystroju fasad. Kamienica z ulicy Czystej 19, gdzie oryginalne okna znajdują się jeszcze tylko na parterze.

Fot. nr 134. Oryginalne okna parteru, charakterystyczne dla modernistycznych obiektów.

Fot. nr 135 (135-142). Fotografie kompleksu budynków dawnej rządowej „Cygar Fabryki” z ulicy Dolnych Młynów 8-10. Tu zabudowania socjalne, których fasadę niszczą chaotycznie powstające tu „knajpki” i brama wjazdowa na teren zakładu.

Fot. nr 136. Brama wjazdowa, a w tle budynek fabryczny z ośmiopółowymi oknami.

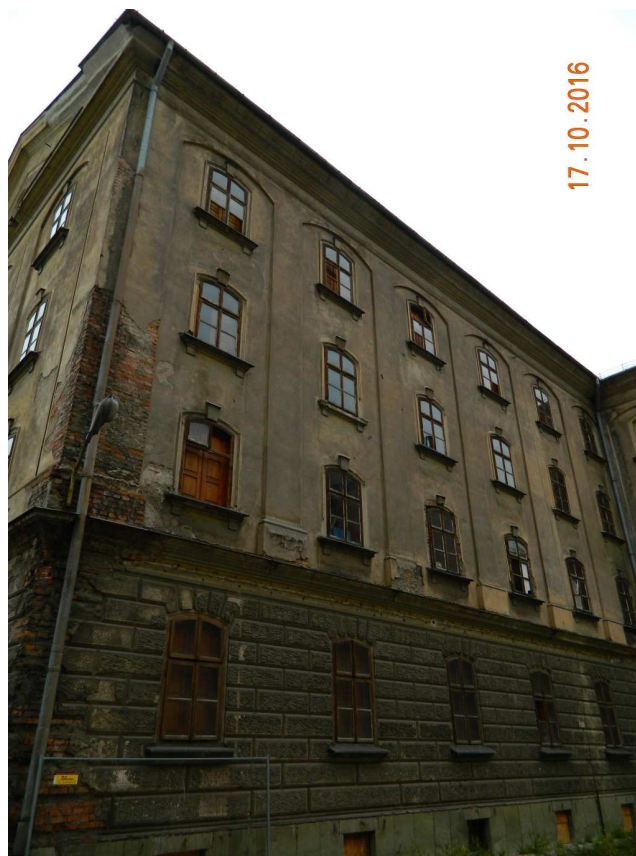
Fot. nr 137. Widoki na budynki fabryczne usytuowane wewnątrz zakładu. Wszędzie zachowały się ośmiopółowe, czterokwaterowe okna.

Fot. nr 138 (138-141). Najcenniejszy pod względem architektonicznym budynek fabryczny, który przylega do gmachu Akademii Rolniczej. Zachowało się tutaj m.in. boniowanie części parterowej i oryginalne okna drewniane otwierane na zewnątrz.

Fot. nr 139.

Fot. nr 140.

Fot. nr 141.

Fot. nr 142. Parterowy budynek przy murze granicznym od strony ulicy Czystej.
Jego okna pochodzą gdzieś z przełomu I i II ćwierci XX wieku.

Fot. nr 143 (143-146). Czteropokoleniowy sklepik spożywczy z ulicy Rajskiej 20.

Fot. nr 144. Witryna sklepowa

Fot. nr 145. Halina Biernat, która pospółu z mężem Januszem prowadzi ten sklepik po teściowej Zofii Biernat i jej matce Honoracie Łakomskiej. Zadbajmy by przetrwał, bo jest to „handelek” czteropokoleniowy, funkcjonujący od końca III dekady XX wieku. Jego wnętrze nadal daje dobre wyobrażenie o dawnym klimacie takich sklepików.

Fot. nr 146. Pan Janusz Biernat z czwartego pokolenia handlowców. To jego babką była znaną mi z dzieciństwa i młodości Honorata Łakomska. Można tu jeszcze kupić „drzewo w kółkach” do podpałki w piecach węglowych.

Fot. nr 147. Pusty dziś wiszący ogród kamienicy z ulicy Rajskiej 18.

Fot. nr 148 (148-149). Relikty poidel dla koni, które znajdowały się w stajniach przy murze dziedzińca dawnych C.K. koszar z ulicy Rajskiej 1-3. Wyjątkowo rzadkie to detale, lecz jakby niedostrzegane.

Fot. nr 149.

Fot. nr 150(150-151). Dom z ulicy Garbarskiej 22, którego początek sięga roku 1826. Na jego tyłach płynęła Młynówka, która podążała od Górnego Młyna przy ulicy Łobzowskiej w kierunku Dolnego Młyna przy ulicy Krupniczej. Pomimo, że to cenny przykład zabudowy sprzed 200 lat to zamiast urzędowej ochrony ma zostać wyburzony.

Fot. nr 151. Tabliczka, która być może pamięta jeszcze czasy sprzed Wielkiego Krakowa.

Fot. nr 152 (152-153). Jeszcze rokokowy w swym kształcie dawny ratusz Jurydyki Garbary, który powstał w roku 1780.

Fot. nr 153. Zwieńczenie fasady z odtworzoną chorągiewką.

Fot. nr 154. Secesyjny portal kamienicy z ulicy Karmelicka 11. (12.01.2018)

Fot. nr 155. Ta nadbudowana właśnie kamienica z ulicy Batorego 25, zlokalizowana w narożu z ulicą Karmelicką 37, to z pewnością był mocny kandydat do tytułu Archi-Szopy 2017. To przykład jak łatwo można uzyskać w Krakowie pozwolenia na niszczenie brył ciekawych budynków, jak ten autorstwa Maksymilina Nitscha z roku 1875.

Fot. nr 156 (156-157). Zespół dawnego Zakładu Opiekuńczego dla Sierot im. św. Józefa z ulicy Karmelickiej 66 i 66a. Budynek pod nr 66 został ufundowany w roku 1821 przez Piotra Michałowskiego. Jednopiętrowa kiedyś jego bryła została zniszczona nadbudową bodaj z lat 90-tych XX wieku i zakryta humorystycznie wyglądającym „pióropuszem”. W oryginale zachowała się natomiast parterowa oranżeria, która powstała w roku 1848. (29.01.2018)

Fot. nr 157. Ciekawa fasada budynku dawnej oranżerii, który jest wpisana do rejestru zabytków. Można zadać pytanie po co na tej liście figuruje sąsiedni budynek spod nr 66, skoro jego fasada uległa już faktycznemu zniszczeniu? (29.01.2018)

Fot. nr 158 (158-159). Dom Nad Młynówką z ulicy Biskupiej 4, czyli wspomnienie czasów międzywojennych, gdy pod nim płynęła Młynówka Królewska, odnoga Rudawy.

Fot. nr 159. Data budowy kamienicy na jej fasadzie – rok 1921.

III. Kazimierz

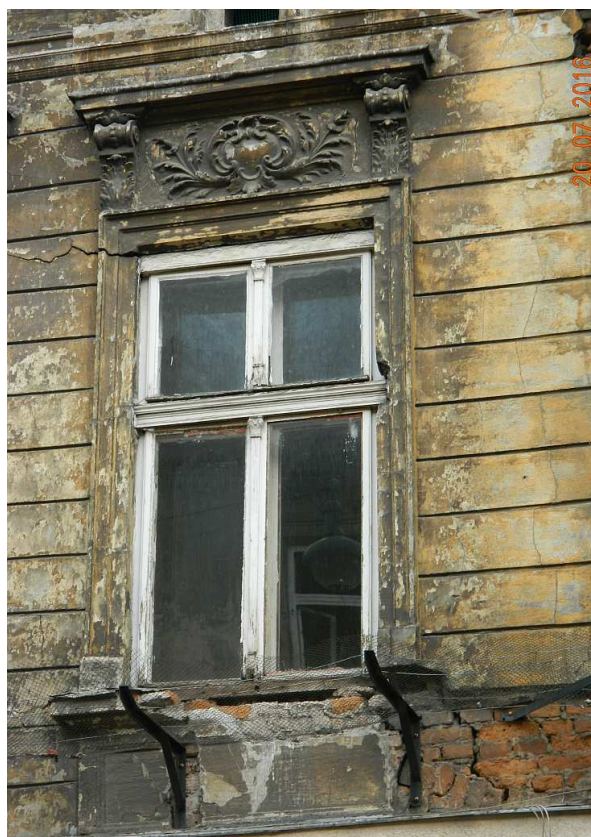
Fot. nr 160 (160-161). Kamienica z I ćwierci XIX wieku z naroża ulic: Węglowej i Augustańskiej. Gdyby tak uporządkować jej fasadę?

Fot. nr 161. Jedyne oryginalne okno ośmiopolowe, czterokwaterowe.

Fot. nr 162 (162-163). Kamieniczka z ulicy Józefa 14, która nadal tkwi w starej szacie sprzed dekad.

Fot. nr 163. Oryginalne okno i jego coraz bardziej zniszczone detale.

Fot. nr 164. Oryginalne okna kamienicy z ulicy Meiselsa 3, jeszcze z cienkimi szprosami.

Fot. nr 164 (164-165). Synagoga Chewra Thilim z ulicy Meiselsa 18 i jej detale.

Fot. nr 165. Oryginalne okna o cechach neorenesansowych parteru budynku.

Fot. nr 166 (166-167). Synagoga Kupa z ulicy Warszaeura 8, w której w czasach PRL był warsztat rzemieślniczy.

Fot. nr 167. Zrekonstruowane secesyjne drzwi.

Fot. nr 168 (168-174). Próba odtworzenia dawnego klimatu Kazimierza we fragmencie ulicy Miodowej 39 przylegającym do ulicy szerokiej. Ale cały czar pryska wobec fasady kamienicy, która przypomina wczesne czasy PRL i lata budowy Nowej Huty. Dziwne, że taką właśnie fasadę stworzono w ostatnich latach.

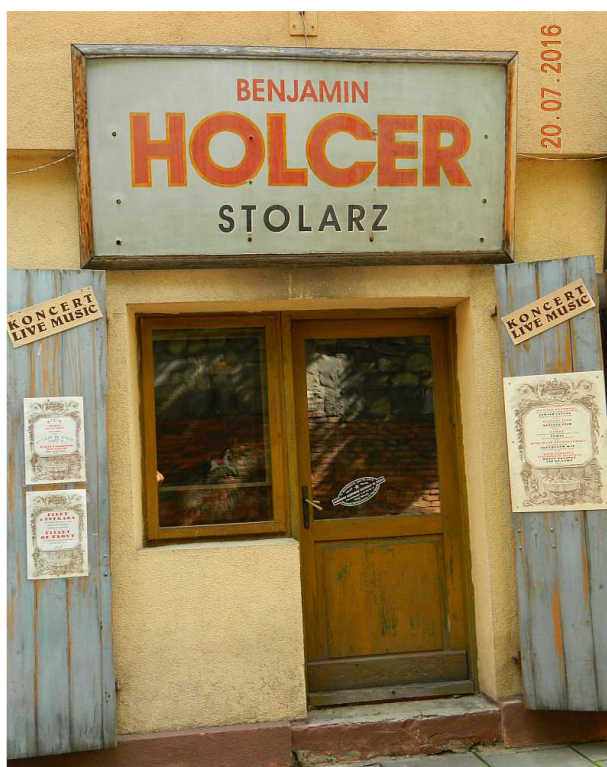
Fot. nr 169.

Fot. nr 170.

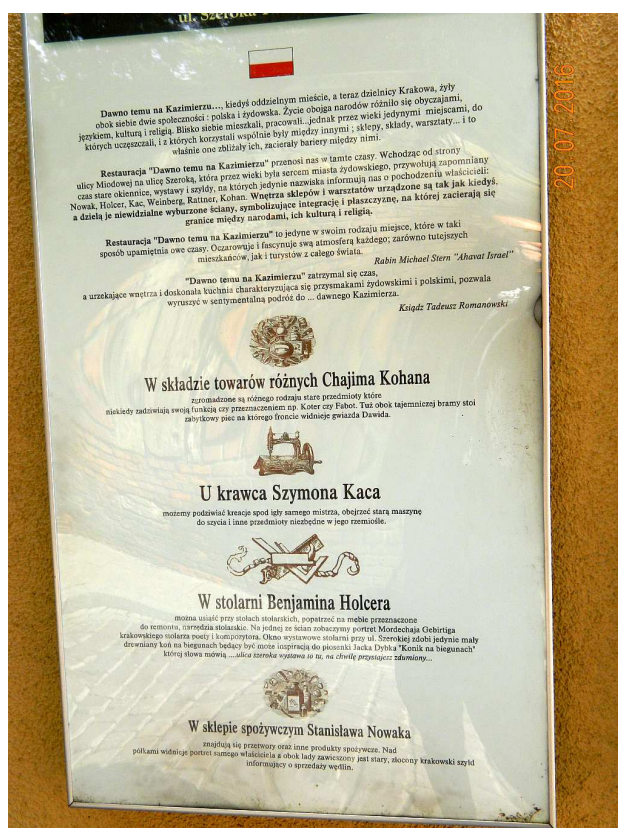
Fot. nr 171.

Fot. nr 172.

Fot. nr 173.

Fot. nr 174. Opis dawnych lokali.

IV. Podgórze

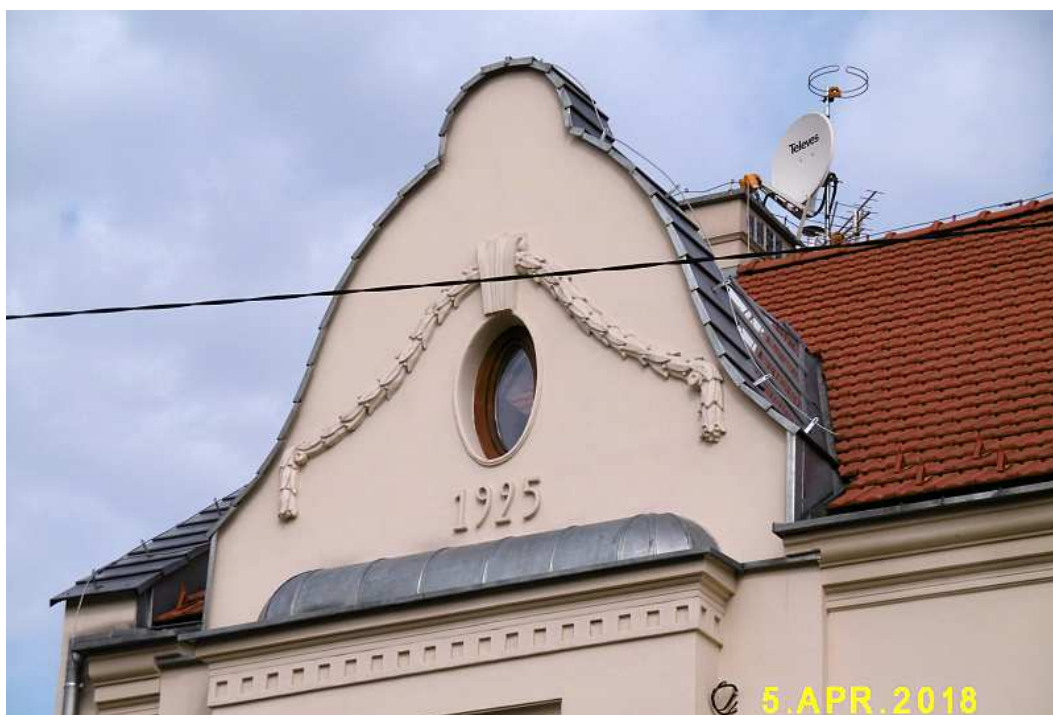
Fot. nr 175 (175-176). Modernistyczna kamienica z ulicy Józefińskiej 23.

Fot. nr 176. Resztki secesyjnego zdobnictwa w zwieńczeniu kamienicy. Czy detal ten da się odtworzyć?

Fot. nr 177 (177-178). Międzywojenna willa z Placu Lasoty 7.

Fot. nr 178. Zwieńczenie budynku z datą ukończenia.

Fot. nr 179 (179-182). Galicyjski klimat Podgórza na styku ulicy Parkowej i Placu Lasoty.
Zabudowa ulicy Parkowej od numerach od 2 do 6.

Fot. nr 181. Tylony balkon kamienicy z ulicy Parkowej 4.

Fot. nr 182 (182-183). Tylna część domu z ulicy Parkowej 2.

Fot. nr 183. Oryginalne okna czterokwaterowe, które w fasadzie zostały zastąpione przez bezpodziałowe plastiki.

Fot. nr 184 (184-185). Ruina popularnego kiedyś okrągłaka, który długo służył w Parku Bednarskiego.

Fot. nr 185.

Fot. nr 186(186-187). Okrągłak gastronomiczny na stadionie korony. W dobrym stanie dotrwał roku 2014, po czym był stopniowo dewastowany.

Fot. nr 187. Obiekt po niedawnej odnowie. (05.04.2018)

Fot. nr 188 (188-189). Budynek prochowni „Wola Duchacka” z czasów Twierdzy Kraków w bocznym odgałęzieniu od ulicy Kamieńskiego, który biegnie przy torach kolejowych. (22.10.2017)

Fot. nr 189. Oryginalna zasłona okna prochowni.

Załącznik

**Moje opracowania dostępne w zasobach
Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej www.mbc.malopolska.pl
i Europeany www.europeana.eu
oraz publikacje prasowe i audycje radiowe z moim
udziałem**

LESZEK GRABOWSKI

e-mail: leszek.grabowski@interia.pl

Facebook: <http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>

Na wzniesieniu nad dawnym kamieniołomem Libana.
W tle Kopiec Krakusa i Mój Kraków.

A. Opracowania dotyczące Krakowa

A.1. Wspomnienia

1. Obraz Krakowa lat 60-tych we wspomnieniach z dzieciństwa.
Edycja XIX.
www.mbc.malopolska.pl/publication/9505
2. Moja przygoda z Technikum Energetycznym w Krakowie w latach 1968-73. Edycja VII skorygowana.
www.mbc.malopolska.pl/publication/11376

A.2. Fotografie archiwalne

1. Kraków i jego okolice w fotografii z lat 1987-1992
www.mbc.malopolska.pl/publication/14924
2. Kraków i Małopolska w fotografii z końca XX-go wieku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15759

A.3. Albumy o Krakowie

I. Współczesny Kraków w klimacie z fotografii Ignacego Kriegera.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67812
2. Część II. Kazimierz, Stradom i Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67991
3. Część III. Obrzeża Starego Miasta i dawne przedmieścia.
Kleparz, Biały Prądnik, Krowodrza, Piasek, Nowy Świat, Zwierzyniec i Półwie, Dębiki, Wesoła, Grzegórzki, Wola Duchacka, Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68137
4. Część IV. Uzupełnienia. Śródmieście, Piasek, Wesoła, Stradom, Kazimierz i Podgórze. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70812
5. Część V. Uzupełnienia– krakowski kalejdoskop. Śródmieście, Kleparz, Wesoła, Piasek, Nowy Świat, Półwie i Zwierzyniec, Stradom, Kazimierz, Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73718

A.4. Kraków i jego okolice na rodzinnych slajdach z lat 1983-1992.

1. Część I. Lata 1983-1988
www.mbc.malopolska.pl/publication/97893
2. Część II. Kraków - lata 1989-1992.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97894
3. Część III. Okolice Krakowa - lata 1989-1992.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97895

II. Podglądanie starego Krakowa.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście. Wokół Rynku Głównego.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85312
2. Część II. Zabytkowe Śródmieście. Dawny Okół i jego przedpole.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85468
3. Część III. Wawel i jego okolice, Stradom i Kazimierz.
Kwiecień 2009 – sierpień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85469
4. Część IV. Podgórze. Przekrój przez rok 2009.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85470
5. Część V. Podgórze. Sierpień 2010 – czerwiec 2013. Kamieniołom Libana w marcu 2003.
www.mbc.malopolska.pl/publication/87313
6. Część VI. Dawna IV dzielnica Piasek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99083
7. Część VII. Dawna IV dzielnica Piasek (c.d.)
www.mbc.malopolska.pl/publication/99084
8. Część VIII. Dawna VI dzielnica Wesoła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101513
9. Część IX. Dawna III dzielnica Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101514
10. Część X. Kleparz – dawna V. dzielnica
www.mbc.malopolska.pl/publication/102152

III. Dawne przedmieścia Krakowa - ulatująca przeszłość.

1. Część I. Bieżanów, Prokocim, Wola Duchacka. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17690
2. Część II. Piaski Wielkie, Kurdwanów, Jugowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17691
3. Część III. Zakrzówek, Dębники, Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17692
4. Część IV. Zwierzyniec i Półwie, Przegorzały, Wola Justowska, Czarna Wieś i Kawiory.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17693
5. Część V. Łęg, Mogiła, Krzesławice, Bieńczyce. Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/17694
6. Część VI. Uzupełnienia: Prokocim, Wola Duchacka, Rząka, Piaski Wielkie, Ludwinów, Zakrzówek, Dębники i Mogiła. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/18158
7. Część VII. Bronowice Małe i Wielkie, Krowodrza i Biały Prądnik.
Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/18408

8. Część VIII. Płaszów, Kosocice i Rajsko.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21255
9. Część IX. Uzupełnienia (cd): Bieńczyce, Mogiła, Łęg, Prokocim, Wola Duchacka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21256
10. Część X. Kobierzyn i Skotniki, Tyniec i Pychowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/19616
11. Część XI. Spacer po południowych i zachodnich obrzeżach Krakowa. Mogiła, Bieżanów, Prokocim i Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Kurdwanów, Swoszowice i Jugowice, Łagiewniki, Zakrzówek, Czarna Wieś i Bronowice Małe, Nowa Wieś i Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21229
12. Część XII. Biały Prądnik (c.d.), Czerwony Prądnik, Czyżyny, Rakowice, Mistrzejowice, Zesławice, Grębałów, Bieńczyce (c.d.), Krzesławice (c.d.) i Piaski Wielkie (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/21261
13. Część XIII. Uzupełnienia: Bieżanów, Rajsko, Swoszowice, Łagiewniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21479
14. Część XIV. Uzupełnienia: Mogiła, Krzesławice, Rakowice (Wieczysta) i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/22312
15. Część XV. Czarna Wieś i Kawitory, Wola Justowska i Las Wolski, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec oraz Dębiki i Zakrzówek w zimowej szacie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/29478
16. Część XVI. Mogiła (cd), Bronowice Małe (cd), Łobzów, Zakrzówek (c.d.) i Skotniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45001
17. Część XVII. Górka Narodowa, Witkowice i Biały Prądnik. Mini dodatek- przykłady dawnego budownictwa wiejskiego z terenu Ziemi Krakowskiej i Polski Południowej.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45002
18. Część XVIII. Zwierzyniec (Salwator), Wola Duchacka, Pychowice, Bodzów i Kostrze, Rząka. Krakowskie i podkrakowskie krajobrazy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45003
19. Część XIX. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy: Bonarka, Płaszów i Podgórze, Prokocim Stary i Nowy, Rząka, Krzyszkowice, Kosocice i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40795
20. Dawne przedmieścia Krakowa – ulatująca przeszłość (część XX). Stara Mogiła, Mydlniki, Chełm i Wola Justowska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40794
21. Część XXI. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Łęg, Dębiki, Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56790

22. Część XXII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56791
23. Część XXIII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Zwierzyniec (Salwator i Sikornik) i Las Wolski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56792
24. Część XXIV. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Rybitwy, Płaszów, Rząka, Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56962
25. Część XXV. Wola Duchacka, Płaszów, Łagiewniki i Małe Bronowice (c.d.)
www.mbc.malopolska.pl/publication/57115
26. Część XXVI. Wola Duchacka, Prokocim, Zwierzyniec, Czarna Wieś i Wola Justowska. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/58236
27. Część XXVII. Grzegórzki, Dąbie, Płaszów, Jugowice i Swoszowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58645
28. Część XXVIII. Jesienny rekonesans po południowych przedmieściach Krakowa – Płaszów, Wola Duchacka, Prokocim, Rząka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59327
29. Część XXIX. Jesienny rekonesans po ginącym świecie: Ludwinowa, Zakrzówka i Dębnik.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59513
30. Część XXX. Zimowa sceneria dawnych przedmieść Krakowa: Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Bielany, Dębniki i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60647
31. Część XXXI. Łobzów, Krowodrza, Zakrzówek, Pychowice, Łagiewniki i Rząka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60781
32. Część XXXII. Zwierzyniec, Czarna i Nowa Wieś oraz Łobzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61316
33. Część XXXIII. Sikornik, Las Wolski, Bielany i Przegorzały.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61317
34. Część XXXIV. Stary Prokocim, Piaski Wielkie (Świątniki, Podedworze i Podlesie), Wola Duchacka, Rząka, obrzeże Płaszowa i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/61318
35. Część XXXV. Wola Duchacka, Kosocice i Barycz, Płaszów, Rybitwy, Bieńczyce i Olsza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61336
36. Część XXXVI. Wiosenny rekonesans po południowych obrzeżach miasta. Płaszów (Bagry), Stary Prokocim, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Kurdwanów, Kosocice, Łagiewniki, Zakrzówek, Dębniki, Półwsie i Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/64127
37. Część XXXVII. Wola Justowska i Las Wolski, Półwsie i Zwierzyniec, Łagiewniki, Jugowice, Rajska i Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66308

38. Część XXXVIII. Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66767
39. Część XXXIX. Borek Fałęcki, Bonarka, Dębniki, Zakrzówek, Półwie i Zwierzyniec, były Obóz Koncentracyjny Płaszów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66868
40. Część XL. Czyżyny, Rybitwy i Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68644
41. Część XLI. Warszawskie, Krowodrza, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Półwie i Zwierzyniec, Kurdwanów i Borek Fałęcki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70183
42. Część XLII. W zimowej scenerii Pleszowa i Mogiły.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70187
43. Część XLIII. W jesiennej i zimowej scenerii: Woli Duchackiej, Piasków Wielkich i Rząki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71271
44. Część XLIV. W jesiennym i zimowym klimacie Prokocimia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71272
45. Część XLV. Płaszów, Olsza i Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71485
46. Część XLVI. Raz jeszcze Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72226
47. Część XLVII. Wzdłuż tradycyjnego Zakrzówka i wokół Skał Twardowskiego.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72227
48. Część XLVIII. Krowodrza, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec i Sikornik, Wola Justowska i Las Wolski, Dębniki, Zakrzówek, Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74740
49. Część XLIX. Podgórze – okolice Bonarki i kamieniołom Libana, teren KL Płaszów na skraju Woli Duchackiej, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Jugowice, Kurdwanów, Kosocice, Rajsko i Barycz.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74741
50. Część L. Borek Fałęcki, Kobierzyn, Skotniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75164
51. Część LI. Stary Płaszów i Bagry, Prokocim, Bieżanów, Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75857
52. Część LII. Zakrzówek i Skały Twardowskiego, Wola Duchacka, teren dawnego KL Płaszów i jego obrzeże, Podgórze – Kopiec Krakusa, Mały Płaszów i Rybitwy, Bieżanów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75587
53. Część LIII. Krakowski kalejdoskop: Zakrzówek, Borek Fałęcki, Łagiewniki, Kurdwanów, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77977
54. Część LIV. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś i Zwierzyniec
www.mbc.malopolska.pl/publication/79758

55. Część LV. Zakrzówek, Ludwinów, Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/79759
56. Część LVI. Krowodrza, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Półwsie Zwierzynieckie, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/87312
57. Część LVII. Krzesławice, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów
www.mbc.malopolska.pl/publication/88010
58. Część LVIII. Łagiewniki, Płaszów, (Przedmieście) Warszawskie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88763
59. Część LIX. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/88764
60. Część LX. Wola Justowska, Zwierzyniec, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Czarna Wieś, Nowy Świat (Kossakówka), Dębники, Zakrzówek, Bodzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89855
61. Część LXI. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89856
62. Część LXII. Mogiła, Rakowice, Grzegórzki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90406
63. Część LXIII. Przegorzały, Podgórze, Kosocice, Rajsko i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90405
64. Część LXIV. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Łagiewniki, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92610
65. Część LXV. Łobzów, Bronowice Wielkie, Czarna Wieś, Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Nowy Świat, Dębники, Zakrzówek, Kobierzyn.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92611
66. Część LXVI. Krakowski kalejdoskop: Olsza, Krowodrza, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Dębники, Zakrzówek, Kobierzyn i Borek Fałęcki, Kostrze, Tyniec, Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94618
67. Część LXVII. Zachodnie i południowe rubieże Krakowa. Piasek, Zwierzyniec, Wola Justowska, Przegorzały, Bielany i ich obrzeże, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Kurdwanów, Borek Fałęcki i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/95591
68. Część LXVIII. Warszawskie (Przedmieście), Olsza, Piasek, Czarna Wieś, Wola Justowska, Zwierzyniec, Przegorzały, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96206
69. Część LXIX. Dębники, Zakrzówek, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Rząka, Piaski Wielkie, Kosocice, Rajsko, Bieńczyce.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97749

70. Część LXX. Piasek, Czarna Wieś i Półwsie Zwierzynieckie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97750
71. Część LXXI. Zwierzyniec, Wola Justowska, Przegorzały i Bielany.
Dodatkowo - wizyta u „Hansa”, rzeźbiarza, na Zwierzyńcu.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97751
72. Część LXXII. Piasek, Zwierzyniec, Wola Justowska, Olszanica, Zakrzówek, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99107
73. Część LXXIII. Nowy Świat, Czarna Wieś, Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Bielany, Dębniaki, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze, Płaszów Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Grzegórzki, Olsza, Bieńczyce, Batowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99108
74. Część LXXIV. Bronowice, Piasek, Czarna Wieś, Krowodrza, Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Przegorzały, Bielany, Dębniaki, Zakrzówek, Ludwinów, Tyniec, Stradom, Wesoła, Podgórze, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Olsza, Grzegórzki, Dąbie, Przewóz.
www.mbc.malopolska.pl/publication/102164
75. Część LXXV. Bieńczyce.
www.mbc.malopolska.pl/publication/102165

IV. Krakowskie panoramy i widoki

1. Część I. Wiosna 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/64522
2. Część II. Lato 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/67475
3. Część III. Jesień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68255
4. Część IV. Zima 2011/2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/71731
5. Część V. Wiosna 2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/74742
6. Część VI. Lato 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76541
7. Część VII. Jesień 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78459
8. Część VIII. Ostatnia zima rząckiego uroczyska, czyli przykład symbiozy człowieka i przyrody po krakowsku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78947
9. Część IX. Zima 2012/13. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze (Kopiec Krakusa), Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rajsko, Prokocim i Płaszów (Bagry).
www.mbc.malopolska.pl/publication/80638

10. Część X. Przedwiośnie 2013. Edycja II. Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Podgórze, Wola Duchacka, Borek Fałęcki, Płaszów, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/82506
11. Część XI. Wiosna 2013. Rondo Mogiłskie, wokół Wisły, Zwierzyniec, Półwsie Zwierzynieckie, Zakrzówek – Skały Twardowskiego, Podgórze– Kopiec Krakusa, Las Bonarka, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, rzańskie ugory, Rajsko, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/85310
12. Część XII. Lato 2013. Kopiec Piłsudskiego, Las Wolski, podnóże Kopca Kościuszki, Skały Twardowskiego, dębnicki brzeg Wisły, Krzesławice, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów i Park Duchacki), Piaski Wielkie, rzańskie ugory, Kosocice, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/87314
13. Część XIII. Jesień 2013. Rondo Mogiłskie, Las Wolski i Wola Justowska, Czarna Wieś, Zwierzyniec (Sikornik i Kopiec Kościuszki), Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Nowy Świat (Kossakówka), Dębniki, Zakrzówek (okolice Ronda Grunwaldzkiego; Krakowski Fiord), Pychowice, Kostrze i Bodzów, Podgórze (Wzgórze Lasoty; Kopiec Krakusa).
www.mbc.malopolska.pl/publication/89214
14. Część XIV. Jesień 2013 c.d. Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów; Park Duchacki i jego okolice), Prokocim, Płaszów – Bagry, Piaski Wielkie, Rząka, Rajsko, Kosocice, Krzyszkowice – Chabrowe Wzgórze. Dodatek– Migawki z Cmentarza Rakowickiego (2009-2013)
www.mbc.malopolska.pl/publication/89215
15. Część XV. Zima i przedwiośnie 2013-2014. Planty, Wola Justowska i Las Wolski, Przegorzały, Zwierzyniec (Sikornik i Kopiec Kościuszki), Dębniki, Zakrzówek, Pychowice, Krowodrza, Grzegórzki, Rakowice – Czyżyny i Mogiła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90758
16. Część XVI. Zima i przedwiośnie 2013-2014 c.d. Podgórze (Zabłocie i Kopiec Krakusa), Płaszów (Bagry), Wola Duchacka (KL Płaszów i Park Duchacki), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice. Dodatek – Migawki z Cmentarza Rakowickiego (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/90759
17. Część XVII. Wiosna 2014. Wawel, Kossakówka, Czarna Wieś, Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska – Las Wolski Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Dębniki, Zakrzówek, Czyżyny-Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92612
18. Część XVIII. Wiosna 2014 c.d. Płaszów – Bagry, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Kosocice, Barycz, Krzyszkowice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92613
19. Część XIX. Lato 2014. Śródmieście - Planty, Piasek, Czarna Wieś, Kazimierz, Zakrzówek, Pychowice, Kobierzyn.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94204

20. Część XX. Lato 2014 c.d. Podgórze, Płaszów - Bagry, Wola Duchacka, Wieliczka. Migawki z Cmentarza Rakowickiego i jego okolic.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94205
21. Część XXI. Lato 2014 c.d. Wisła i jej sąsiedztwo, Rudawa i jej okolice, Wola Justowska (Las Wolski), Pychowice i Kobierzyn, Kostrze i Bodzów, Tyniec, Piekary, Płaszów (Bagry), Rząka, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94326
22. Część XXII. Jesień 2014. Wzdłuż Wisły, Kossakówka, Śródmieście, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś (Park Jordana), Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska, obrzeżem Lasu Wolskiego.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96156
23. Część XXIII. Jesień 2014 c.d. Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96168
24. Część XXIV. Jesień 2014 c.d. Podgórze, Płaszów (Bagry), Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Borek Fałęcki i Łagiewniki, Wieliczka, Puszcza Niepołomska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96171
25. Część XXV. Przedzimie 2014. Wola Justowska, Zwierzyniec(Sikornik), Półwsie Zwierzynieckie(Błonia), Kazimierz, Podgórze, Wola Duchacka, Prokocim, Rząka, Piaski Wielkie, Kurdwanów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96186
26. Część XXVI. Zima 2014/2015. Śródmieście, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś (Park Jordana), Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec (Sikornik), Dębники, Zakrzówek (Skały Twardowskiego), Podgórze (Kopiec Krakusa), Wola Duchacka (dawny KL Płaszów i Park Duchacki), Płaszów (Bagry) Prokocim, Rząka, Kosocice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96191
27. Część XXVII. Przedwiośnie 2015. Śródmieście, Piasek, wzdłuż Rudawy, Zwierzyniec wzdłuż Wisły, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Aleksandrowice, Dębники, Zakrzówek, Podgórze, Płaszów (Bagry), Wola Duchacka, Rząka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96197
28. Część XXVIII. Wiosna 2015. Zabytkowe Śródmieście, Piasek, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Wzdłuż Rudawy, Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska i Las Wolski, Wzdłuż Wisły, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96211
29. Część XXIX. Wiosna 2015(c.d.) Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Kosocice, Krzyszkowice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96215
30. Część XXX. Lato 2015 Śródmieście, Wesoła, Piasek, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Rząka, Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97188

31. Część XXXI. Jesień 2015. Śródmieście i Wawel, Kleparz, Piasek, Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Czarna Wieś, Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Bielany, Kryspinów i Olszanica.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97189
32. Część XXXII. Jesień 2015 (c.d.). Zakrzówek, Pychowice i okolica, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Rząka, Krzyszkowice, Wieliczka..
www.mbc.malopolska.pl/publication/97190
33. Część XXXIII. Przedzimie i zima 2015/2016. Zabytkowe Śródmieście, Kleparz, Piasek, Stradom i Kazimierz, Czarna Wieś, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Dębniaki, Zakrzówek, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98196
34. Część XXXIV. Przedzimie i zima 2015/2016. c.d. Podgórze (kamieniołom Libana), Wola Duchacka (Park Duchacki i KL Płaszów), Bagry i stary Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Kosocice, Rajska, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98197
35. Część XXXV. Wiosna 2016. Zabytkowe Śródmieście, Wesoła, Stradom, Wzdłuż Wisły od Ludwinowa do Dębniaki, Piasek, Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec, Bielany, Cmentarz Rakowicki, Czyżyny.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98198
36. Część XXXVI. Wiosna 2016 (c.d.) Podgórze, Na styku Ludwinowa i Zakrzówka, Dębniaki, Pychowice, Łagiewniki, Wola Duchacka, Płaszowskie Bagry, Prokocim, Rząka, Kosocice, Barycz, Krzyszkowice, Wieliczka, Kłaj, Marszowice, Wola Zręczyska, Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98199
37. Część XXXVII. Lato 2016. Piasek, Kazimierz, Zwierzyniec, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki.
38. Część XXXVIII. Jesień 2016. Planty, Wesoła, Piasek, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Wola Justowska, Bielany, Kryspinów, Olszanica, Cmentarz Rakowicki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99085
39. Część XXXIX. Jesień 2016 (c.d.). Dębniaki, Zakrzówek, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Rajska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99086
40. Część XL. Zima 2016/2017. Śródmieście, Piasek, Wesoła, Zwierzyniec, Wola Justowska, Kazimierz, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Borek Fałęcki, Olsza, Czyżyny-Rakowice. Edycja II.
41. Część XLI. Wiosna 2017. Śródmieście, Wawel i jego otoczenie, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Las Wolski (Sowiniec), Bielany, Grzegórzki, Cmentarz Rakowicki, Mistrzejowice, Batowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101506

42. Część XLII. Wiosna 2017 c.d. Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101509
43. Część XLIII. Lato 2017 c.d. Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/102151

V. Drzwi krakowskich kamienic czynszowych i domów podmiejskich

1. Część I. Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69109
2. Część II. Śródmieście, Stradom, Kazimierz, Wesoła, Dębники i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/69110
3. Część III. Śródmieście (c.d.), Piasek (c.d.), podmiejski Kraków.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69430
4. Część IV. Śródmieście (c.d.), Kleparz, Wesoła (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/71803
5. Część V. Śródmieście, Piasek, Kleparz i Wesoła – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72474
6. Część VI. Wesoła, Stradom i Kazimierz (c.d.) oraz podmiejska Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/730887
7. Część VII. Piasek, Wesoła, Kazimierz i Podgórze – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73088
8. Część VIII. Piasek – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73717

VI. Detale krakowskich czynszówek i domów. Wybrane drzwi i portale, klamki, okna i obramienia, witraże i figury naścienne.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88307
2. Część II. Kleparz, Stradom, Kazimierz, Wesoła, Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88308
3. Część III. Kalejdoskop krakowski i Kraków podmiejski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89316
4. Część IV. Śródmieście, Wesoła, Kleparz, Piasek, Stradom, Podgórze, podmiejska Mogiła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90757
5. Część V. Śródmieście, Wesoła, Piasek, Nowy Świat, Czarna Wieś, Podgórze. Podmiejski Kraków: Zakrzówek i Wola Duchacka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94203
6. Część VI. Uzupełnienia: Śródmieście, Kleparz, Piasek i Podgórze. Podmiejski Kraków: Krowodrza, Nowa Wieś, Wola Justowska, Zwierzyniec, Zakrzówek, Ludwinów i Tyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96154

VII. Krakowskie i podkrakowskie jeziora, stawy, rozlewiska i mokradła

1. Część I.

Dawna plaża pod Wawelem, Planty, Bronowice Wielkie, Czarna Wieś, Błonia, Zwierzyniec, Mydlniki i Kryspinów, Zakrzówek, Ludwinów, pogranicze Pychowic i Bodzowa, pychowickie łąki, Przegorzały i Bielany, posolvay'owskie stawy w Borku Fałęckim, okolice Bonarki, kamieniołom Libana, teren KL Płaszów, Bagry, nabrzeże Wisły w Rybitwach i Płaszowie, Dąbie, łąki mogiłskie, Bieńczyce i Olsza.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74564

2. Część II.

Parki: w Nowym i Starym Prokocimiu, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Rajska, Kosocice, Barycz i Wieliczka.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74567

VIII. Liczne albumy o Krakowie i jego okolicach opublikowane na mojej stronie serwisu społecznościowego Facebook:

<http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>

B. Opracowania dotyczące Ziemi Gdowskiej

B.1. Sagi i historie rodzinne

1. Saga rodu Grabowskich z Bilczyc i Liplasa koło Gdowa. Edycja XVI.
www.mbc.malopolska.pl/publication/8610
2. Saga rodu Chanków i Kędrynów z Podolan i okolic Gdowa. Edycja VI
uzup.
www.mbc.malopolska.pl/publication/10372
3. Szkic do historii badań nad drzewem genealogicznym rodu Chanków
z Podolan i okolic Gdowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/14677
4. Notka o rodach: Kaletów – „Wójcioków”, Augustynków – „Frysiów”
i Mrozowskich z Bilczyc koło Gdowa. Edycja IX skoryg.
www.mbc.malopolska.pl/publication/13924

B.2 Albumy o Ziemi Gdowskiej

I. Gdów i jego okolice – odchodzący świat

1. Część I. Gdów, Bilczyce, Liplasz, Podolany, Wola Zręczycka,
Jaroszkówka, Lipnica Murowana. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15443
2. Część II. Gdów, Przebieczany, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec,
Kłęczana, Wola Zręczycka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15730
3. Część III. Wiatowice, Niegowić, Marszowice, Bilczyce, Gdów, Grzybowa,
Zręczyce, Wola Zręczycka, Kłęczana, Łapanów, Szlak Papieski -
odcinek od Kłęczany do Łapanowa. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15731
4. Część IV. Bilczyce, Gdów, Podolany, Wola Zręczycka i Zręczyce.
Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17022
5. Część V. Bilczyce, Liplasz, Niegowić, Gdów i Grzybowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17844
6. Część VI. Zagórzany, Gdów, Podolany, Jaroszkówka, Wieniec,
Nieznanowice, Marszowice, Bilczyce i Łazany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21257
7. Część VII. Lednica Górna, Trąbki, Łazany Bilczyce, Gdów, Marszowice,
Wola Zręczycka i Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/24065
8. Część VIII. Łazany, Gdów, Niegowić, Krakuszowice, Grodkowice,
Kłęczana, Kobylec i Łapanów
www.mbc.malopolska.pl/publication/56953
9. Część IX. Nieznanowice, Pierzchów, Cichawa. Szlak Papieski – odcinek
od Niegowici do granic Kłęczany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58646

10. Część X. Łazany, Bilczyce, Gdów, Pierzchów, Niegowić i Wiatowice. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61319
11. Część XI. Jawczyce, Liplas, Gdów, Wola Zręczycka, Kobylec; wybrane archiwalia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77982
12. Część XII. Gdów, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec; kilka wyburzonych już chałup z Gdowa, Marszowic i Kobylca. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85467
13. Część XIII. Rekonesans po Gdowie a.d. 2015, Bilczyce, Jawczyce, Podolany, Wola Zręczycka, Marszowice. Edycja III.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94401
14. Część XIV. Muzeum Dwór Feillów w Woli Zręczyckiej koło Gdowa, jego historia, otoczenie i okolice. Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98706

II. Budownictwo ludowe, małomiasteczkowe i dworskie oraz kapliczki i inne pamiątki Ziemi Krakowskiej

1. Część I. Gdów. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94399
2. Część II. Bilczyce, Jawczyce, Grzybowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94400
3. Część III. Dobczyce i ich okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99109
4. Część IV. Bochnia i jej okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/102150

C. Opracowania dotyczące Ziemi Krakowskiej.

C.1. Albumy o Ziemi Krakowskiej

I. Dawny świat okolic Krakowa

1. Część I. Dobczyce i Dziekanowice. Edycja 2.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19619
2. Część II. Wieliczka i Rożnowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19620
3. Część III. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Wieliczka, Czarnochowice, Lednica Górna, Przebieczany, Biskupice, Szczygłów, Surówki – Zabłocie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21938
4. Część IV. Wieliczka i jej okolice (cd). Wieliczka, Krzyszkowice, Lednica Górna, Czarnochowice i Śledziejowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56793
5. Część V. Łapanów i jego okolice. Łapanów, Kobylec, Jaroszkówka, Szlak Papieski – odcinek od Łapanowa do Kobylca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56794
6. Część VI. Dobczyce i ich okolice (c.d.). Dobczyce i Kornatka. Edycja 2.
www.mbc.malopolska.pl/publication/57409
7. Część VII. Mozaika podkrakowska. Edycja 2.
Puszcza Niepołomicka i jej okolice, Brzesko Nowe, Pleszów, Kościelniki i Górka Kościelnicza, Zielonki, Korzkiew i ich okolice, Rudawa i jej okolice, Wola Zręczycka i Zagórzany, wokół Dobczyc i Podchybie koło Lanckorony. Dodatek – Podkarpacie, okolice Rzeszowa: Świlcza, Mrowla i Bratkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59373
8. Część VIII. Bochnia i jej okolice. Ziemia Tarnowska. Bochnia, Łapczyca, Lipnica Murowana, Jasień Brzeski, Tarnów i Ładna. Cmentarze wojenne o okresie I-ej wojny światowej z okolic Tarnowa. Edycja IV.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59639
9. Część IX. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, Śledziejowice i Kokotów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/62561
10. Część X. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Lednica Górna, wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, krajobrazy wokół Baryczy. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69387
11. Część XI. Bochnia i jej okolice (c.d.). Bochnia i Łapczyca. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70813
12. Część XII. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Rekonesans wokół wzgórza Pod Baranem.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71484

13. Część XIII. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Migawki z Wieliczki. Jeszcze jeden spacer po dawnych Krzyszkowicach.
www.mbc.malopolska.pl/publication/724743
14. Część XIV. Wieliczka i jej okolice c.d. Galicyjskiej Wieliczki ciąg dalszy, Wzgórze Kaim. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76407
15. Część XV. Migawki z trasy: Staniątka, Niepołomice, Wola Batorska, Uście Solne, Szczurowa, Żabno, Ujście Jezuickie, Opatowiec, Gręboszów. Cmentarze wojenne i pomniki z okresu I-ej wojny światowej (c.d.): Wola Batorska - Sitowiec, Biskupice Radłowskie, Otfinów, Ujście Jezuickie, Gręboszów. Okolice Brzeska i Tarnowa – uzupełnienia. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77197
16. Część XVI. Wieliczka (c.d.) i kalejdoskop podkrakowski. Wielickich widoków ciąg dalszy, Krzyszkowice, Bilczyce, Staniątka, Niepołomice, Podłęże, Zakrzów, Świątniki Górne, Kryspinów, Aleksandrowice i Kleszczów. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/96911

D. Przydrożne zabytki sztuki sakralnej z rejonów: Krakowa, jego okolic i Ziemi Krakowskiej

I. Zabytkowe figury, kapliczki i krzyże przydrożne z rejonu Krakowa i jego okolic.

1. Część I. Dawne przedmieścia Krakowa i podkrakowskie wsie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21231
2. Część II. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21258
3. Część III. Ziemia Krakowska. Wieliczka, Gdów, Dobczyce i ich okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21259
4. Część IV. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74586
5. Część V. Ziemia Krakowska cd.
Wieliczka i jej okolice, Trąbki, Łazany, Gdów i jego okolice, Szlak Papieski: Niegowić – Marszowice – Klęczana - Kobylec - Łapanów, Łapanów i jego okolice, Niepołomice i ich okolice, Dołęga koło Szczurowej, Kościelniki, Bochnia i jej okolice, Dębno Tarnowskie, Żabno i jego okolice, Wola Pogórska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77198

E. Artykuły w Głosie Wielickim www.wielicki.glos24.pl

1. Nr 1 (styczeń 2009) – „Odchodzący świat”.
2. Nr 2 (luty 2009) – „Negatyw na szklanej płytce”.
3. Nr 10 (październik 2009) – „Zapomniany mieszkaniec Bilczyc”;
o Franciszku Augustynku – „Antonim Wichurze” - w setną rocznicę
jego narodzin.
4. Nr 12 (grudzień 2009) – „Bilczyce z lat mego dzieciństwa”
5. Nr 1 (styczeń 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 1.
6. Nr 2 (luty 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 2.
7. Nr 3 (marzec 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 3.
8. Nr 4 (kwiecień 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 1.
9. Nr 5 (maj 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 2.
10. Nr 6 (czerwiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 1.
11. Nr 7 (lipiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 2”.
12. Nr 8 (sierpień 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 1.
13. Nr 10 (październik 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 2.
14. Nr 1 (styczeń 2011). „Wspomnienie Marcina Ciężarka”.
15. Nr 2 (luty 2011). „Jan Kaczmarczyk – zapomniana ofiara zbrodni
katyńskiej”.
16. Nr 3 (marzec 2012). „Moja Babcia Bogdzina”.
17. Nr 9 (wrzesień 2012). „Z dziejów dworu w Bilczycach”.

Artykuł z Wiadomości (10.2011) www.wiadomosci.krakow.pl

O mnie. Barbara Bączek. „Dokumentalista z sercem”

Dziennik Polski (19-20.01.2013)

O mnie. Paulina Polak. „Fotografuje taki Kraków, który powoli przechodzi
do przeszłości”.

[http://www.dziennikpolski24.pl/artykul/3214128,fotografuje-krakow-
ktory-powoli-odchodzi-do-przeszlosci,id,t.html](http://www.dziennikpolski24.pl/artykul/3214128,fotografuje-krakow-ktory-powoli-odchodzi-do-przeszlosci,id,t.html)

Gazeta Gdowianin

Artykuły i notki na temat Ziemi Gdowskiej, publikowane na internetowej stronie w/w gazety – www.gazetagdowianin.pl

Krowoderska.pl

Wywiad ze mną Andrzeja Śledzia: „Coś było piękne powinno trwać”, z dnia 14.01.2016 – www.krowoderska.pl
krowoderska.pl/cos-co-bylo-piekne-powinno-trwac/

Dziennik Polski i Dziennik Polski 24 z dnia 29.01.2018

Artykuł Małgorzaty Mrowiec z moimi sugestiami i zdjęciami: „Kraków pilnie potrzebuje skansenu! To ostatni moment na ratowanie ginącej dawnej zabudowy”

http://www.dziennikpolski24.pl/region/kronika-krakowska/a/krakow-pilnie-potrzebuje-skansenu-to-ostatni-moment-na-ratowanie-ginacej-dawnej-zabudowy,12887902/?utm_source=social-media-facebook&utm_medium=przycisk-gora

Polskie Radio Kraków

Rozmowa z red. Grzegorzem Krzywakiem o dawnych kąpieliskach w Krakowie

<http://www.radiokrakow.pl/wiadomosci/krakow/kapielsko-na-zakrzowku-darmowe-dla-posiadaczy-krakowskiej-karty-miejskiej/>

Polskie Radio Kraków

Moje opowieści o krakowskim Piasku w rozmowie z red. Marzeną Florkowską (05.02-09.02.2018) w programie Pod Lupą

<http://www.radiokrakow.pl/audycje/pod-lupa/pod-lupa-na-krakowskim-piasku/>

Polskie Radio Kraków

Retortaż Grzegorza Krzywaka o fontannach krakowskich – tych dawnych i tych współczesnych (27.02.2018)

<http://www.radiokrakow.pl/wiadomosci/krakow/gdzie-sie-podzialy-krakowskie-fontanny/>

Rajski Piasek – spotkanie w Artotece WBP w Krakowie w dniu 06.03.2018

Relacja na żywo w Youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=rG1kpe-cepM&feature=share>

Dziennik Polski 24 z dnia 14.03.2018.

Artykuł Małgorzaty Mrowiec, ilustrowany moimi zdjęciami: „Piękne stare chałupy znikają z krajobrazu Krakowa. Ktoś zadba o stworzenie skansenu?”

<http://www.dziennikpolski24.pl/region/wiadomosci-krakow/a/piekne-stare-chalupy-znikaja-z-krajobrazu-krakowa-ktos-zadba-o-stworzenie-skansenu,13005674/>